



Telemark
FYLKESKOMMUNE

Konkurransegrunnlag

Prosjekt: GS-veg fv. 3282 Hoppestadvegen

Prosjektnummer: I5322401

Arkivnummer: 26/11797

A0 Innholdsliste

A Prosjektinformasjon

- A0 Innholdsliste
- A1 Dokumentliste
- A2 Innbydelse til
- A3 Orientering om prosjektet

B Konkurranseregler

- B1 Konkurranseregler
- B2 Krav til leverandørens kvalifikasjoner -
- B3 Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler

C Kontraktsbestemmelser – NS 8406:2009

- C1 Alminnelige kontraktsbestemmelser
- C2 Spesielle kontraktsbestemmelser for bygging, Telemark fylkeskommune
- C3 Avtaledokument

D Beskrivende del

- D1 Beskrivelse
- D2 Tegninger og supplerende dokumenter

E Svardokumenter

- E1 Dokumentasjon fra tilbyder
- E2 Svardokument for vurdering av leverandørens kvalifikasjoner
- E3 Beskrivelse med utfylte priser
- E4 Prisskjema: Timepriser for mannskap og maskiner
- E5 Tilbudsskjema

A Prosjektinformasjon

A1 Dokumentliste

Noen av de generelle kontraktsdokumentene samt Statens vegvesens håndbøker finnes [her](#).

Følgende dokumenter utgjør til sammen konkurransegrunnlaget:

DOKUMENT		DATO
1	Konkurransegrunnlag – Kap A-E	18.05.2026
2	Datafiler med mengder fra kap D1	21.5.2026
3	Prosesskoden: Håndbok R761 – Prosesskode 1	2026
4	Vegbygging, håndbok N200	2024
5	Arbeid på og ved veg, håndbok N301	2024
6	Modellgrunnlag (iht. håndbok R110)	2025
7	Tegningsgrunnlag (iht. håndbok R700)	2019
8	Avfallshåndtering Rapport 1084	
9	Rekkverk og vegens sideområder, håndbok N101	2025
10	Rapport 1084 Dokumentasjon og kontroll av asfalt 2026, Statens vegvesen Vegdirektoratet	
11	Retningslinjer asfalt 2019, Statens vegvesens rapport nr. 670	
12	N601 Sikkerhetskrav for elektriske anlegg i og langs offentlig veg	2022
13	Fastsatte skjema som skal brukes: • Avfallsrapportering i byggherrens elektroniske rapporteringsverktøy • Melding om uønsket hendelse/forhold i entreprisvirksomheten i byggherrens elektroniske rapporteringsverktøy • HMS-månedssrapport i byggherrens elektroniske rapporteringsverktøy • Målebrev • Avviksmelding • Krav om endringsordre • Endringsordre • Sluttattest for utført entreprise • Skjema for Inntakskontroll - Erklæring ved bruk av underentreprenør • Avklaring • Overtakelsesprotokoll • Prisforespørsel • Kontrollørmelding • Skjema for egenrapportering av lønns- og arbeidsvilkår	
14	Norske og internasjonale standarder som det er vist til i tilbudsdokumentene	

15	Utlysingsannonser som gjengitt i DOFFIN databasen	
----	---	--

Det vil forekomme referanser til gammelt håndboknummer, da det totale omfang av referanser i dokumentene er stort. Av praktiske grunner skal derfor referanser til gammelt håndboknummer være likestilt med referanser til nytt nummer.

Det vil fortsatt være dokumenter med referanser til tidligere håndboknummer, som f.eks. rundskriv. Gyldigheten av disse, og mulige krav som fremgår av disse, endres ikke av omnummereringen.

A Prosjektinformasjon

A2 Innbydelse til tilbudskonkurranse

Telemark fylkeskommune inviterer til konkurranse om følgende kontraktsarbeid: Gang- og sykkelveg langs Fv 3282 Hoppestadvegen i Skien fra Petersborg til Venstøpbakken.

Telemark fylkeskommune ønsker tilbud fra entreprenører med det faglige, tekniske og økonomiske grunnlag som er nødvendig for oppfylling av kontrakten. Videre kreves erfaring fra tilsvarende arbeider for utførelse av ovennevnte kontraktsarbeid i henhold til konkurransegrunnlaget. Det vises til utfyllende bestemmelser i konkurransegrunnlagets kap. B2.

Konkurransen skjer i henhold til lov om offentlige anskaffelser (LOV 2016-06-17-73 med evt. senere endringer, loa) samt forskrift om offentlige anskaffelser (FOR 2016-08-12-974 med senere endringer, foa).

Følgende legges til grunn:

Type anskaffelse:	Bygg-/anleggsarbeid
Under terskel:	Iht. foa §5-3
Anskaffelsesprosedyre:	Åpen tilbudskonkurranse

Kriterier for valg av tilbud er gitt i konkurransegrunnlagets kap. B.

Tilbudskonferanse vil finne sted: «03.06.2026, Telemarkshuset/Torggata 18. 3717 Skien»

Konkurransen gjennomføres via Telemark fylkeskommune konkurransegjennomføringsverktøy. Tilbudsinnlevering og all kommunikasjon skjer via Merccell TendSign, se kap. B1.

Alle frister i konkurransen er angitt i Merccell TendSign.

Åpningsprotokoll vil bli offentliggjort i Merccell TendSign, senest når tilbyder er valgt.

Det er inntatt bestemmelser i kontrakten om overholdelse av sanksjonsloven med tilhørende forskrifter og forbud mot russisk bitumen, se kap. C2 pkt. 37.

Byggherre gjør oppmerksom på at sanksjonslovgivningen medfører begrensninger av hvilke selskap som byggherre kan tildele og gjennomføre av kontrakter med, se herunder sanksjonsforskrift Ukraina § 8n. Leverandører som rammes av sanksjonslovgivningens forbud eller som har

underleverandører som omfattes av sanksjonslovgivningens forbud risikerer avvisning, krav om utskifting av underleverandør, heving av kontrakt og erstatningsansvar.

Oppdragsgiver vil i tidsrommet mellom tilbudsfrist og signering av kontrakt kunne kreve dokumentert at det ikke foreligger forhold som strider mot sanksjonsforskriften, og som er knyttet til blant annet eierskap eller kontroll over selskap som skal bidra i kontrakten. Herunder også at det ikke skal nyttes varer eller tjenester som er omfattet av forskriften.

Telemark fylkeskommune, *Skien* 26.05.2026

Underskrift

A Prosjektinformasjon

A3 Orientering om prosjektet

Innhold

1. Arbeidenes art og omfang	2
2. Entrepriseform og kontraktstype	2
3. Tidspunkt for igangsettelse og tidsfrister	3
4. Avvik i kontraktens rammebetingelser	3
5. Forskudd	3
6. Byggherre og engasjerte rådgivere	3
7. Byggherrens organisering av HMS-arbeidet	4
8. Byggeplassens og anleggsområdets beliggenhet og adkomstmuligheter	4
9. Andre entrepriser eller byggherrens egne arbeider	4
10. Spesielle forhold	4

1. Arbeidenes art og omfang

Det skal bygges en ny gang- og sykkelveg på strekningen fra Petersborg til Venstøpbakken på ca 1,8 km. Gang- og sykkelvegen skal i hovedsak ligge på fylling som i dag er jordbruksarealer.

Prosjektet er en del av Bypakke Grenland og skal forbedre og sikre fremkommeligheten for gående og syklende på strekningen.

Det er registrert ca. 3000 i ÅDT, og langs vegen er det fritidsaktiviteter som fotballbane og hestesenter.

Arbeidet består i hovedsak av opparbeidelsen av gs-veg på fylling bestående av en kombinasjon av lette fyllmasser og sprengtstein. Håndtering av matjord vil også være et vesentlig element. Det skal legges OV-ledninger og settes nye kummer. På strekningen er det også, i samarbeid med Skien kommune, lagt opp til påkoblinger for overvann inn mot noen eiendommer som skal ha mulighet til å skille ut spillvann og overvann fra eiendommene. Det er også lagt opp til å lage et større fordrøyningsbasseng for overvann for å kontrollere utslippet ut mot Hoppestadelven.

Det er registret høyspent og fiberkabler langs strekningen, og det vil måtte flyttes på deler av dette for å gjennomføre bygging av GS-vegen.

Det skal langs hele strekningen settes rekkverk som skille mellom fylkesveg og ny GS-veg. Det vil også være en del avkjøringer til eiendommer som må tilpasses fylkesvegen.

I nordenden av prosjektet skal det på en eiendom rives et bolighus og på en annen eiendom skal det rives et bolighus og en låve.

Under bygging må det påregnes å stenge deler av kjørebanelen, og som trafikkavviklingstiltak må det regnes med lysregulering, og i noen tilfeller manuell trafikkregulering.

Det er registrert en del forurensede masser langs strekningen, samt en del uønskede arter langs dagens vegkant. Det skal så langt det er mulig forsøkes å benytte disse massene på stedet. Massene må derfor behandles spesielt og ikke blandes sammen med andre masser. Matjorden skal behandles som beskrevet i matjordplanen.

Det vil innføres enkelte restriksjoner i forbindelse med anleggsaktivitet og støy forbi hestesenteret på gbnr. 8/2. Entreprenøren vil få en avgrenset tidsperiode til å ferdigstille dette arbeidet, inkludert utlegging av bærelag. Perioden er på 60 kalenderdager.

Hogst skal ikke forekomme innenfor naturtypen rikedellauvskog fra 1.april til 30. juni. Fossumvegen skal ikke benyttes til massetransport og annen transport i forbindelse med anlegget fra 1.mars - 31. juli av hensyn til sensitive fuglearter i området.

2. Entrepriseform og kontraktstype

Entrepriseform er utførelsesentreprise.

Kontraktstype er enhetspriskontrakt.

3. Tidspunkt for igangsettelse og tidsfrister

Arbeidet kan settes i gang når avtale er inngått og garantierklæring og kopi av forsikringsbevis er levert byggherren. Det vises i tillegg til utfyllende krav under punktene om samhandling, kvalitetsplan, HMS og fremdriftsplan i kap. C.

Frist for ferdigstilling er : 01.10.2027

Følgende delfrister gjelder:

Arbeid ved gbnr 8/2:

Arbeidene med vegfundament og veggkropp på gbnr. 8/2 kan ha en varighet på 60 sammenhengende kalenderdager. Det skal ikke foregå sprengningsarbeider på eller forbi gbnr. 8/2. I løpet av perioden på 60 dager skal midlertidig ervervet areal på gbnr. 8/2 istandsettes og tilbakeleveres til eier. Når det gjelder mindre støyende arbeider som asfaltarbeider, pussing av sidearealer og oppsett av rekkverk på permanent ervervet arealer på gbnr. 8/2, så kan dette utføres samtidig med resten av prosjektet, altså uavhengig av de 60 kalenderdagene.

4. Avvik i kontraktens rammebetingelser

Hvis myndighetenes bevilgninger tilsier avvik i kontraktens utførelse, skal det forhandles om eventuelle økonomiske konsekvenser. Entreprenøren har ikke rett til å heve kontrakten ved mindre vesentlig endring av bevilgningstakt.

5. Forskudd

Det utbetales ikke forskudd.

6. Byggherre og engasjerte rådgivere

Telemark fylkeskommune er byggherre for fylkesveger og fylkes-GS-veger.

Byggherren er angitt i kap. A2, Innbydelse til anbudskonkurranse.

Alle henvendelser mellom entreprenøren og byggherren skal gå gjennom byggherrens representant, dersom annet ikke er avtalt.

Alle henvendelser mellom entreprenøren og byggherrens engasjerte rådgivere skal gå gjennom byggherrens representant, dersom annet ikke er tydelig avtalt.

7. Byggherrens organisering av HMS-arbeidet

Byggherrens organisering av HMS-arbeidet er vist i plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA-planen). Denne planen finnes som del av konkurransegrunnlaget i kap. D2.

8. Byggeplassens og anleggsområdets beliggenhet og adkomstmuligheter

Anlegget er langs FV 3282 fra Skien mot Hoppestad/ Venstøp

9. Andre entrepriser eller byggherrens egne arbeider

Ikke aktuelt for denne kontrakten.

10. Spesielle forhold

10.1 Spesielle arbeider – gbnr. 8/2

Arbeidene langs ridesenteret på gbnr. 8/2 skal, etter at anleggsarbeidene er startet, gjennomføres kontinuerlig og så raskt og effektivt som mulig for å redusere stress for hestene på eiendommen.

Arbeidene med vegfundament og veggkropp på gbnr. 8/2 kan ha en varighet på 60 sammenhengende kalenderdager. Det skal ikke foregå sprengningsarbeider på eller forbi gbnr. 8/2. I løpet av perioden på 60 dager skal midlertidig ervervet areal på gbnr. 8/2 istandsettes og tilbakeleveres til eier. Når det gjelder mindre støyende arbeider som asfaltarbeider, pussing av sidearealer og oppsett av rekkverk på permanent ervervet arealer på gbnr. 8/2, så kan dette utføres samtidig med resten av prosjektet, altså uavhengig av de 60 kalenderdagene.

Dersom det er nødvendig å utføre arbeid på gbnr. 8/2 på permanent ervervet areal og det kan påregnes høye impulslyder etter perioden på 60 dager for å utbedre setninger/ klargjøre for asfaltering m.m, så skal selger varsles minimum 1 uke i forveien.

Dersom selger vurderer at det er nødvendig å flytte hester den aktuelle dagen/dagene som varsles, utløser dette en særskilt kompensasjon til selger på kr 3.500 pr dag som omfattes av varslet. Denne kompensasjonen må dekkes av entreprenør.



10.2 Avkjørsler til eiendommene

Driftsavkjørsler fra Hoppestadvegen skal opprettholdes i hele anleggsperioden. Dersom det er behov for stenging av driftsavkjørsler skal dette avtales med grunneier og leietaker der det er aktuelt.

10.3 Tilgang til eiendommer og hus i anleggsperioden

Eiendommen med gbnr. 8/33 disponeres av tidligere huseier frem til 31.07.2026. Det gis derfor først tilgang til eiendommen 01.08.2026.

B Konkurranseregler

B1 Konkurranseregler

Innhold

1. Alminnelige konkurranseregler – lov og forskrift om offentlige anskaffelser	2
2. Prosedyre.....	2
3. Tilgjengeliggjøring av konkurransegrunnlaget m.m.	2
4. Rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget	3
5. Kompensasjon ved deltakelse i konkurransen	3
6. Kommunikasjon	3
7. Språkkrav	3
8. Avvik.....	3
9. Avklaringer	4
10. Klage til Klagenemnda for offentlige anskaffelser	4
11. Avlysning av konkurransen.....	4

1. Alminnelige konkurranseregler – lov og forskrift om offentlige anskaffelser

For denne konkurransen gjelder lov av 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser ("anskaffelsesloven") og forskrift av 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser ("anskaffelsesforskriften") del I og del II, med de suppleringer og tillegg som er gitt i følgende dokumenter:

- Kapittel **B1** Generelle konkurranseregler, som inneholder en beskrivelse av de generelle konkurransereglene.
- Kapittel **B2** Krav til leverandørenes kvalifikasjoner, som inneholder kvalifikasjonskrav med tilhørende bestemmelser.
- Kapittel **B3** Gjennomføring av konkurranse og valg av tilbud, som inneholder tildelingskriteriene og de øvrige konkurransereglene.

2. Prosedyre

Konkurransen gjennomføres etter følgende prosedyre:
Åpen tilbudskonkurranse.

3. Tilgjengeliggjøring av konkurransegrunnlaget m.m.

Konkurransegrunnlaget er gjort tilgjengelig via oppdragsgivers konkurransegjennomførings-verktøy, Merccell TendSign.

Tilbud skal leveres via ovennevnte konkurransegjennomføringsverktøy. Tilbudet må leveres på korrekt konkurranse.

Oppdragsgiver anbefaler at leverandøren starter med utfylling og opplasting av tilbud i konkurransegjennomføringsverktøyet i god tid i forkant av angitte frister for levering.

Oppdragsgiver gjør oppmerksom på at hver enkelt fil ikke kan være større enn 499 MB.

Tilbudsfiler leveres i PDF, Word, Excel eller andre filformat som kan åpnes av Microsoft Office, Adobe eller XML iht. NS3459.

Merk: Ikke last opp vedlegg i TendSign som zippede filer.

Leverandøren er ansvarlig for at komplett tilbud blir levert innenfor den angitte tidsfrist.

4. Rettelse, suppling eller endring av konkurransegrunnlaget

Frem til signering av kontrakten kan oppdragsgiver foreta endringer av konkurransegrunnlaget som ikke er vesentlige, jf. anskaffelsesforskriften § 8-4 (4). Rettelser, suppleringer og endringer av konkurransegrunnlaget vil bli publisert via oppdragsgivers konkurransegjennomføringsverktøy eller doffin.no, jf. punkt 3 ovenfor.

Oppdragsgiver kan ikke foreta vesentlige endringer av konkurransegrunnlaget eller på annen måte vesentlig endre forutsetningene for konkurransen.

Leverandør skal ta hensyn til alle publiserte/utsendte endringer av konkurransegrunnlaget.

Det forutsettes at leverandøren setter seg godt inn i hele konkurransegrunnlaget. Leverandøren bærer risikoen for sin egen forståelse av konkurransegrunnlaget, og kan ikke senere gjøre gjeldende forhold han burde blitt oppmerksom på.

Dersom en leverandør oppdager mangler eller uklarheter i konkurransegrunnlaget, skal han umiddelbart varsle oppdragsgiver om dette.

5. Kompensasjon ved deltakelse i konkurransen

Kostnader for utarbeidelse av tilbud bæres av den enkelte leverandør, om ikke annet fremgår direkte av konkurransegrunnlaget.

6. Kommunikasjon

All skriftlig kommunikasjon og informasjonsutveksling mellom oppdragsgiver og leverandør skal skje ved bruk av oppdragsgivers konkurransegjennomføringsverktøy, med mindre oppdragsgiver beslutter en annen kommunikasjonsform.

7. Språkkrav

Tilbudet med tilhørende dokumenter skal utformes på norsk, med mindre annet klart er angitt i konkurransedokumentene.

8. Avvik

Eventuelle avvik fra konkurransegrunnlaget i tilbudet skal fremgå uttrykkelig av leverandørens tilbudsskjema, jf. kap. E5. Leverandøren kan ikke gjøre gjeldende avvik som ikke fremkommer av tilbudsskjemaet. Eventuelle avvik skal prises av leverandøren. Avvik vil kunne bli kostnadmessig

vurdert av oppdragsgiver i forbindelse med valg av tilbud. Tilbud med avvik og uklarheter vil kunne bli avvist, jf. Anskaffelsesforskriften § 24-8

9. Avklaringer

Eventuelle avklaringer av leverandørens tilbud vil bli gjennomført i tråd med anskaffelsesforskriftens bestemmelser, jf. § 9-3.

10. Klage til Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Ved eventuelle klager vedrørende konkurransen som bringes inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) skal følgende benyttes i forhold til angivelse av innklagede i klagen:

Telemark fylkeskommune er rett innklaget.

11. Avlysning av konkurransen

Dersom det foreligger saklig grunn kan oppdragsgiver avlyse konkurransen med øyeblikkelig virkning.

B Konkurranseregler

B2 Krav til leverandørens kvalifikasjoner - tilbudskonkurranse

Innhold

1. Om kapittel B2	2
2. Kvalifikasjonskrav, jf. anskaffelsesforskriften § 8-7	2
2.1 Generelt.....	2
2.2 Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling	2
2.3 Leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet	3
2.4 Leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner	3
2.4.1 Relevant erfaring.....	3
2.4.2 Byggherrers erfaringer	4
2.4.3 Gjennomføringsevne.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
3. Skatteattester – anskaffelsesforskriften § 7-2.....	4
4. Støtte fra andre virksomheter og deltakelse i fellesskap	5
4.1 Støtte fra andre virksomheter for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav	5
4.2 Fellesskap av leverandører	5
5. Særlig om nyetablerte leverandører	6
6. Krav til leverandørens dokumentasjon av kvalifikasjonskravene	7
6.1 Dokumentasjon av kvalifikasjonskravene	7
7. Dokumentasjon for fravær av avvisningsgrunner	7
8. Dialog	7

1. Om kapittel B2

Kapittel B2 inneholder konkurransens kvalifikasjonskrav. Med mindre annet er angitt skal hvert enkelt kvalifikasjonskrav i kapittelet oppfylles.

Alle paragrafhenvvisninger i kapittel B2 er til anskaffelsesforskriften (FOR-2016-08-12-974), om ikke annet er angitt.

Frister og øvrige bestemmelser, herunder krav til utformingen av leverandørens tilbud følger av kapittel B1 og B3.

2. Kvalifikasjonskrav, jf. anskaffelsesforskriften § 8-7

2.1 Generelt

Kvalifikasjonskravene for konkurransen er angitt i punkt 2.2 til 2.4 nedenfor. Hvert enkelt kvalifikasjonskrav må være oppfylt for at leverandøren vil bli vurdert som kvalifisert.

Leverandører som ikke tilfredsstiller kvalifikasjonskravene vil bli avvist, jf. § 9-5 (1) bokstav a).

2.2 Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling

Kvalifikasjonskrav:

Leverandøren skal være et lovlig etablert foretak eller bestå av leverandører som er lovlig etablerte foretak.

Kravet gjelder også virksomheter som leverandøren støtter seg på, jf. B2 4.1.

Dokumentasjonskrav:

1. Attest fra Foretaksregisteret eller tilsvarende attest for lovbestemt registrering i det land hvor leverandøren eller de virksomheter som i fellesskap vil utgjøre leverandøren, jf. B2 punkt 4.2, er etablert, samt tilsvarende attest for alle virksomheter som leverandøren støtter seg på for å bli kvalifisert, jf. B2 punkt 4.1.
2. Utfylte tabeller i kapittel E2 punkt 1.1 og eventuelt også tabeller i E2 punkt 4.1 og/eller punkt 4.2.

2.3 Leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet

Kvalifikasjonskrav:

Leverandøren skal ha tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet for å gjennomføre kontrakten. Leverandøren må ha en gjennomsnittlig årlig omsetning på minimum 80 000 000 NOK for de siste tre foregående regnskapsårene. I tillegg vil leverandørens soliditet, likviditet, resultater og eventuelle øvrige forhold av betydning bli vurdert.

Dokumentasjonskrav:

Leverandørens årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for de siste tre år og nyere opplysninger (kvartalsregnskaper) som har betydning for leverandørens regnskapstall.

Om relevant; en kortfattet redegjørelse vedrørende informasjon om økonomiske forhold eller tap som ikke er dokumentert andre steder, og som kreves dokumentert i henhold til norske og/eller internasjonale regnskapsstandarder.

Om relevant; en oversikt over eventuelle nylig gjennomførte, pågående eller forestående skattemessige eller offentlige gjennomganger av leverandørens virksomhet.

Om relevant; En oversikt over hendelser av betydning som har funnet sted etter utgivelse av det siste reviderte årsregnskapet.

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til selv å innhente en kredittvurdering av leverandøren.

2.4 Leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner

2.4.1 Relevant erfaring

Kvalifikasjonskrav:

Leverandøren skal ha tilstrekkelig erfaring av relevant art og vanskelighetsgrad.

Det kreves erfaring fra følgende arbeider:

- Vegbygging (offentlig veg)
- Vann og avløp

Dokumentasjonskrav:

En liste med inntil 10 kontrakter som leverandøren har gjennomført eller gjennomfører i løpet av de siste fem årene regnet fra tilbudsfristen. Dette gjelder for tilbyder totalt sett, inkludert eventuelle deltakere i arbeidsfellesskap og underleverandører tilbyder støtter seg på for å være kvalifisert iht. kap. B2 pkt. 4.1 og 4.2. Dersom det oppgis kontrakter som ikke er slutført, skal det fremgå hvilke arbeider som er utført og hvilke som gjenstår, per tilbudsfrist.

Dersom deler av kontrakten er utført av andre enn entreprenøren selv, typisk underentreprenør, skal det fremgå hva og andel, se siste to kulepunkter under.

Listen skal, jf. skjema inntatt i kapittel E, inneholde følgende for hver av kontraktene:

- Leverandørens navn
- Oppdragets navn
- Navn på byggherre og oppdragsgiver hvis annen enn byggherre
- Kontaktperson hos oppdragsgiver med kontaktdata (telefonnummer og e-postadresse), og angivelse av vedkommendes rolle hos oppdragsgiver under kontrakten. Byggherren forbeholder seg retten til å kontakte oppgitte kontaktpersoner for å få verifisert opplysninger.
- Tid for utførelse (fra-til) ååmm
- Kontraktens verdi i kr. inkl. mva. for leverandøren.
- Totalt antall årsverk for leverandørens kontrakt
 - Herav utført årsverk av leverandøren selv
 - Herav utført årsverk av underentreprenører / -leverandører (kontraktsmedhjelpere)
- Beskrivelse av oppdraget, med fokus på arbeidsoppgaver som er relevant for denne konkurransen. Angivelse av hvilke arbeider som ble utført av leverandøren selv og hvilke arbeider som ble utført av underleverandører.

2.4.2 Byggherrers erfaringer

Kvalifikasjonskrav:

Telemark fylkeskommunes og andre byggherrers erfaringer med tilbyder vil bli vurdert.

Det kreves at tilbyder kan vise til attester fra relevante kontrakter som han selv har gjennomført på tilfredsstillende måte.

Dokumentasjonskrav:

Attester fra byggherrer, fra relevante kontrakter jf. punkt 2.4.1. Vedlagt skjema for attest kan benyttes, se vedlegg 4 Attest i kap. E2.

3. Skatteattester – anskaffelsesforskriften § 7-2

Leverandøren skal sammen med tilbudet fremlegge skatt- og merverdiavgiftsattest utstedt av kompetent organ i leverandørens hjemstat eller det land hvor leverandøren er etablert som viser at leverandøren har oppfylt sine forpliktelser til å betale skatter, avgifter og trygdeavgifter forut for en eventuell kontraktsinngåelse.

Ved støtte fra andre virksomheter for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav, skal det leveres skatteattest også for støttende virksomhet.

For norske leverandører bestilles attesten via skatteetatens hjemmesider, www.skatteetaten.no.

Attesten skal ved forespørsel om fremleggelse ikke være eldre enn 6 måneder ved tilbudsfrist.

Oppdragsgiver ber alle leverandørene være oppmerksomme på at dersom man blir valgt som leverandør vil oppdragsgiver, etter avslutning av konkurransen, be om å få fremlagt tilsvarende skatt- og merverdiavgiftsattest som leverandøren selv har fremlagt, for enhver underleverandør som vil utføre arbeider under kontrakten for mer enn NOK 500 000,- eks. mva., jf. anskaffelsesforskriften § 7-2 tredje ledd.

4. Støtte fra andre virksomheter og deltakelse i fellesskap

4.1 Støtte fra andre virksomheter for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav

Leverandøren kan om nødvendig støtte seg på andre virksomheters kapasitet for å oppfylle kravene til økonomisk og finansiell kapasitet og/eller kravene til tekniske og faglige kvalifikasjoner som er gjengitt i punkt 2.3 og 2.4 ovenfor.

Følgende dokumentasjon skal leveres:

- Dokumentasjon som viser at leverandøren råder over de nødvendige ressursene til virksomhetene han støtter seg på, ved å fremlegge en forpliktelseserklæring fra disse virksomhetene. Det oppfordres til å benytte standardformular som vedlagt i kap. E2, vedlegg 1 eller 2, jf. kap. E2 punkt 4.1.
- Dokumentasjon som viser at den eller de aktuelle virksomheten(e), som leverandøren støtter seg på, oppfyller de aktuelle kvalifikasjonskravene. Dokumentasjon iht. punkt 2.4.2, skal ikke leveres for støttende firma ved støtte til punkt 2.4.1, bare for tilbyder.
- Dokumentasjon som viser at den eller de virksomheten(e), som leverandøren støtter seg på, oppfyller kvalifikasjonskravet i punkt 2.2.
- Der leverandøren støtter seg på kapasiteten til andre virksomheter for å oppfylle kravene til økonomisk og finansiell kapasitet, må det leveres en signert solidaransvarserklæring. Det oppfordres til å benytte standardformular som vedlagt i kap. E2, vedlegg 1.
- Skatteattest for støttende firma, jf. punkt 3.
- Dersom støttende virksomhet skal utføre arbeid under kontrakten, beskrivelse av hvilke deler av kontraktsarbeidet den støttende virksomheten skal utføre, jf. skjema i kap. E2 pkt. 4.1.

Dersom en leverandør støtter seg på kapasiteten til andre virksomheter for å oppfylle kravene til relevant erfaring jf. punkt 2.4.1, skal disse virksomhetene utføre tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene som krever slike kvalifikasjoner.

4.2 Fellesskap av leverandører

Flere leverandører kan delta i konkurransen i fellesskap. Fellesskapet må sørge for nødvendig dokumentasjon av at alle kvalifikasjonskravene er oppfylt.

Hver enkelt leverandør i fellesskapet vil bli vurdert opp mot bestemmelsene om avvisning, jf. § 9-5, dette med unntak av bestemmelsen i § 9-5 (1) bokstav a) oppfyllelse av kvalifikasjonskrav, som vil bli anvendt på fellesskapet samlet sett.

Leverandørene som deltar i fellesskap, vil bli vurdert under ett for kvalifikasjonskravene. Kvalifikasjonskravene i punkt 2.2 og punkt 3, skal likevel oppfylles av den enkelte leverandør. Oppdragsgiver krever at den deltaker som oppfyller det enkelte av kravene til tekniske og faglige kvalifikasjoner i 2.4.1 også skal utføre de arbeider som krever slike kvalifikasjoner.

Fellesskapet av leverandører kan om nødvendig støtte seg på andre virksomheter i henhold til punkt 4.1 for å oppfylle kvalifikasjonskravene.

Følgende dokumentasjon skal leveres:

- Redegjørelse om fellesskapet, herunder den enkelte deltakers rolle.
- Erklæring om solidaransvar ovenfor oppdragsgiver.
- Samme dokumentasjon som for individuelle leverandører skal leveres for hver enkelt leverandør som deltar i fellesskapet.

5. Særlig om nyetablerte leverandører

En leverandør som er nyetablert og av den grunn ikke kan framlegge all dokumentasjon som påkrevet under punkt 6 nedenfor, må være særlig nøye med å dokumentere og sannsynliggjøre at han likevel har forutsetninger for å gjennomføre kontrakten.

Det er særlig viktig at slike leverandører kan dokumentere en tilstrekkelig stor arbeidsstyrke for gjennomføring av kontrakten, herunder faglig og teknisk kompetanse. For nyetablerte leverandører presiseres det at det er leverandørens evne som sådan til å gjennomføre kontrakten som vurderes, ikke enkeltpersoners kompetanse isolert sett.

Dersom en nyetablert leverandør har erfaring fra kontrakter, skal de mest relevante kontraktene som leverandøren måtte ha erfaring fra, fylles ut i henhold til dokumentasjonskravene i punkt 2. Dette selv om kontraktene er av en slik art at de ikke oppfyller de nærmere angitte kravene.

Manglende eller utilstrekkelig dokumentasjon på ett eller flere kriterier kan medføre at leverandøren blir avvist. Mangelfull eller uriktig utfylt svarskjema vil også kunne medføre avvisning, jf. § 9-4 (2) bokstav b).

6. Krav til leverandørens dokumentasjon av kvalifikasjonskravene

6.1 Dokumentasjon av kvalifikasjonskravene

Leverandøren skal dokumentere oppfyllelse av kvalifikasjonskravene gjennom:

1. Dokumentasjon på øvrige kvalifikasjonskrav
2. Utfylt svars skjema, slik dette er angitt i kapittel E
3. Skatteattest, jf. punkt 3 ovenfor.

Dokumentasjon som etterspørres i henhold til nr. 1, 2 og 3 skal leveres som en del av tilbudet innen tilbudsfristen, jf. kapittel B3 punkt 2.1.

Innsendte vedlegg/dokumenter skal navngis og nummereres tydelig i forhold til det kvalifikasjonskrav vedlegget/dokumentet hører inn under, slik dette fremkommer av kapittel E.

Oppdragsgivers vurdering av om leverandørene oppfyller kvalifikasjonskravene vil som utgangspunkt kun bli gjennomført basert på innlevert dokumentasjon, herunder eventuelle oppgitte referanser. Oppdragsgiver forbeholder seg likevel retten til å legge vekt på eventuelle egne erfaringer (positive og negative) med leverandøren (og evt. samarbeidende foretak, jf. punkt 4). Tilsvarende gjelder for andre offentlige oppdragsgiveres erfaringer. Oppdragsgivers adgang til å be om ettersending og avklaring fremgår av punkt 8 med videre henvisning.

7. Dokumentasjon for fravær av avvisningsgrunner

Bestemmelsene om avvisning på grunn av forhold ved leverandøren fremgår av anskaffelsesforskriften § 9-5.

8. Dialog

Oppdragsgiver kan skriftlig be leverandøren om å ettersende, supplere, avklare eller utfylle mottatte opplysninger og dokumentasjon, jf. anskaffelsesforskriften § 9-3.

Ved slik skriftlig anmodning vil leverandøren bli gitt en kort tidsfrist, oversittelse av oppsatt frist medfører at eventuelle supplerende opplysninger eller avklaringer ikke tas med i evalueringen av tilbudet.

B Konkurranseregler

B3 Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler

Innhold

1. Generelt om konkurransegrunnlagets kapittel B3.....	2
2. Frister	2
2.1 Tilbudsfrist	2
2.2 Vedståelsesfrist	2
3. Krav til utforming av leverandørens tilbud	2
4. Alternative tilbud	2
5. Taktisk prising	2
6. Dialog i tilbudskonkurransen, anskaffelsesforskriften § 9-3	3
7. Grunnlag for tildeling av kontrakt – tildelingskriterier	3
8. Avslutning av konkurransen	5
8.1 Meddelelse om valg av leverandøren	5
8.2 Karensperiode	5
8.3 Avlysning.....	5

1. Generelt om konkurransegrunnlagets kapittel B3

Reglene i dette kapittelet, kapittel B3, gjelder for gjennomføringen av konkurransen og oppdragsgivers valg av tilbud, herunder eventuell gjennomføring av dialog.

2. Frister

2.1 Tilbudsfrist

Frist for levering av leverandørens tilbud er:

10.08.2026/kl. 12:00

Tilbudet skal leveres i tråd med kommunikasjonsbestemmelsene angitt i kapittel B1. Tilbudet er rettidig levert dersom det er levert innen angitt frist og benyttet riktig konkurransegjennomføringsverktøy.

For sent innlevert tilbud vil medføre avvisning fra konkurransen, anskaffelsesforskriften § 9-4 (1) bokstav a). Tilbud anses levert for sent om det er sendt på annen måte enn den som er angitt i kapittel B1.

2.2 Vedståelsesfrist

Tilbudet skal være bindende til og med:

10.11.2026

3. Krav til utforming av leverandørens tilbud

Leverandørens tilbud skal inngis på tilbudsskjemaer angitt i kapittel E.

Tilbudet skal være datert og underskrevet.

Ved innlevering av tilbud skal leverandøren levere et komplett tilbud.

4. Alternative tilbud

Det er ikke anledning til å gi alternative tilbud.

5. Taktisk prising

Tilbud skal prises i henhold til de retningslinjer som fremgår av kontrakten, jf. håndbok R761/762 kapittel 4.3.

Tilbud kan bli avvist når det er åpenbart misforhold mellom enhetspris og det enhetsprisen skal dekke, slik at prisene ikke gjenspeiler de faktiske kostnadene.

Særskilt om prising av tilrigging:

Post for tilrigging, prosess 12.11, skal ikke være høyere enn NOK 750 000.- eks. mva. Dersom denne posten er priset høyere vil tilbudet bli avvist.

Særskilt om timepriser for mannskap og maskiner

Timepris for mannskap og maskiner, jf. kapittel E, blir vurdert på samme måte som øvrige enhetspriser.

6. Dialog i tilbudskonkurransen

Oppdragsgiver har ikke planlagt å gjennomføre dialog med leverandørene, men vil etter tilbudsfristens utløp ta stilling til hvorvidt dialog skal gjennomføres eller ikke, jf. anskaffelsesforskriften § 9-2 (3). Eventuell dialog kan blant annet omfatte avklaringer og forhandlinger, jf. anskaffelsesforskriften § 9-3.

7. Grunnlag for tildeling av kontrakt – tildelingskriterier

Tildeling av kontrakt skjer på grunnlag av det beste forholdet mellom pris og andel utslippsfrie maskiner.

K1	Pris	70%
K2	Utslippsfrie maskiner	30%

I evalueringen vil oppdragsgiver vurdere tilbudene på grunnlag av tildelingskriteriene og beregne hvert av tilbudenes poengsum. Tilbudet med den høyeste poengsummen vil gi det beste forholdet mellom pris og andel utslippsfrie maskiner. Leverandøren med høyest poengsum vil derfor tildeles kontrakten. (Dersom noen leverandører ender med lik poengsum vil tilbudet med lavest pris av de tildeles jobben).

Merk at maler og skjema som skal fylles ut, må fylles ut komplett/for alle linjer.

Opplysninger gitt i tilbudet er forpliktende. Avvik i kontraktsperioden fra tilbudte løsninger gitt i K2 vil sanksjoneres, jf. kap. C2 punkt 36.8.2

Formler og dokumentasjonskrav listes opp her under hvert sitt kapittel, K1 og K2.

7.1 Tildelingskriterium K1: Pris

Vekt: 70 %

Vurderingstema:

Tilbudt pris, forstått som «Total tilbudssum uten merverdiavgift» iht. kap. E5 etter eventuell korreksjon som følge av kontrollregning.

Metode:

Laveste pris i konkurransen vil være referansepunkt for de resterende tilbudene. Hybridmodellen er lineær inntil et gitt knekkpunkt (75 % høyere pris enn laveste tilbudte), da den går over til å bli forholdsmessig. Laveste pris i konkurransen får 10 poeng.

Dokumentasjonskrav:

Utfylt kap. E5.

7.2 K2 Utslippsfrie anleggsmaskiner

Vekt 30%

Vurderingstema:

Leverandøren vil bli vurdert ut fra hvor stor tilbudt prosentandel maskintimer i prosjektet som benytter utslippsfri teknologi til gjennomføring av kontrakten.

Kontrakten sidestiller elektrisk og hydrogen som 100 % utslippsfrie energibærere.

Biogass defineres som 50 % utslippsfrie energibærere.

Biodiesel, hybrid og diesel sidestilles og anses ikke som utslippsfrie.

Metode:

Det beregnes en poengscore fra 0-10 for drivstoffteknologier. 100 % utslippsfritt tilsvarer 10 poeng, 0 % utslippsfritt tilsvarer 0 poeng. Det benyttes lineær beregning for nivåene imellom.

Metodikk for utregning er vist i vedlagt Excelark «Andel utslippsfrie maskintimer» (vedlagt konkurransegrunnlag).

Dokumentasjonskrav:

Tilbyder skal levere ferdig utfylt dokument «Andel utslippsfrie maskintimer», og fordele sin andel av maskintimer på de forskjellige energibærerne i cellen «%-andel maskintimer pr. energibærer».

Tilbyder bes også beskrive sin løsning for ladeinfrastruktur i Excelarket. Ved bruk av elektriske-,

hydrogen- og biogass-maskiner skal tilbydere beskrive drivstofflogistikk, risikofaktorer og annet som kan være relevant. Dette inkluderer også eventuell bruk av battericontainer.

Dette danner grunnlag for evaluering i tildelingskriterium K2, samt eventuelle sanksjoner, se kap. C2 pkt. 36.8.2.

8. Avslutning av konkurransen

8.1 Meddelelse om valg av leverandøren

Oppdragsgiver vil skriftlig informere alle kvalifiserte leverandører i konkurransen om valg av leverandør for kontrakten.

8.2 Karensperiode

Karensperioden er på minimum 10 dager, regnet fra dagen etter meddelelsen etter punkt 8.1 ble sendt leverandørene. Før utløpet av karensperioden kan oppdragsgiver ikke inngå kontrakt med den valgte leverandør(ene), jf. anskaffelsesforskriften § 10-2.

8.3 Avlysning

Dersom det foreligger saklig grunn kan oppdragsgiver avlyse konkurransen med øyeblikkelig virkning, jf. anskaffelsesforskriften § 10-4. Alle leverandørene som deltar i konkurransen vil bli skriftlig informert om en eventuell avlysning.

C Kontraktsbestemmelser – NS 8406:2009

C1 Alminnelige kontraktsbestemmelser

Som alminnelige kontraktsbestemmelser gjelder NS 8406:2009 Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt.

C2 Spesielle kontraktsbestemmelser for bygging, Telemark fylkeskommune

Innhold

1. Definisjoner (se NS 8406, pkt. 2)	5
2. Kommunikasjon	5
3. Opplysninger gitt i tilbudet	6
4. Bestemmelser om arbeidstakere	7
4.1 Personell	7
4.2 Lønns- og arbeidsvilkår	7
4.3 Rapportering av utenlandsk virksomhet	8
4.4 Språkkrav for arbeidstakere	8
4.5 Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i 4.1, 4.2, 4.3 og 4.4	9
5. Læringer	9
5.1 Krav til bruk av læringer	9
5.2 Krav om bruk av faglærte håndverke	10
6. Tillatelser, løyver og dispensasjoner	11
7. Midlertidige avtaler med grunneiere	11
8. Uttalelser til media	11
9. Registrering i byggherrens elektroniske verktøy	11
10. Byggemøter (se NS 8406 pkt. 6)	11
11. Samhandlingsfase	11
12. Samarbeidsmøter	13
13. Møter, samlinger og kurs	14
14. Varsler og krav (se NS 8406 pkt. 7)	14
15. Sikkerhetsstillelse (se NS 8406 pkt. 8)	14
15.1 Entreprenørens sikkerhetsstillelse	14
15.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse	15
16. Forsikring (se NS 8406 pkt. 9)	15
17. Kvalitetssikring	15
17.1 Krav til kvalitetsstyringssystem	15
17.2 Kvalitetsplan	15
17.3 Dokumentasjon og rapportering	16
17.3.1 Generelle bestemmelser	16
17.3.2 Sjekkliste	18
17.3.3 Avviksmelding	18
17.4 Arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner	18
17.4.1 Kvalitetssystem	18
17.4.2 Spesielle kompetansekrav	19
17.5 Bestemmelser for asfaltarbeider	20
17.5.1 Krav til dokumentasjon	20
17.5.1.1 Frister for dokumentasjon	20
17.5.1.2 Kontrollgrunnlag (arbeidsresepter)	20
17.5.1.3 Polymermodifisert bitumen, PMB	21

17.5.2	Etterkontroll	21
17.5.3	Regler ved mangler og avvik	21
17.5.3.1	Generelt	21
17.5.3.2	Trekk for kvalitetsavvik	21
17.6	Bestemmelser for elektroarbeider – Elektriske anlegg	25
17.6.1	Elektriske lavspenningsinstallasjoner	25
17.6.2	Fordelinger	25
17.6.3	Ekomanlegg	25
17.6.4	Maskiner	25
17.7	Bestemmelser for montering, reparasjon og vedlikehold av rekkverk	25
18.	Bruk av underentreprenør (se NS 8406 pkt. 12)	26
19.	Påslag for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av andre entrepriser (se NS 8406 pkt. 16)	27
20.	Spesielle krav i fremdriftsplanen (se NS 8406, pkt. 17).....	27
21.	Byggherrens ytelser.....	28
21.1	Grunnforhold (se NS 8406, pkt. 18.1).....	28
21.2	Tidspunkt for byggherrens ytelser	29
22.	Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av frister	29
23.	Forsering (se NS 8406 pkt. 21)	29
24.	Regulering av tidsfrister for tunnelarbeider	29
25.	Priser (se NS 8406 pkt. 23).....	29
25.1	Generelle bestemmelser	29
25.2	Prisregulering (se NS 8406, pkt. 23.1)	30
26.	Fremdriftsbetaling og fakturering (se NS 8406 pkt. 23.3)	31
26.1	Fremdriftsbetaling	31
26.2	Fakturering	31
27.	Regningsarbeider (se NS 8406 pkt. 23.4).....	33
28.	Vederlag for generelle omkostninger (se NS 8406, pkt. 25).....	34
29.	Tvisteløsning	34
29.1	Minnelige løsninger	34
29.2	Parter i tvister.....	35
30.	Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - generelt	35
31.	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	35
31.1	Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, risikovurdering og SHA-plan	35
31.2	HMS-kort	36
31.3	Føring av oversiktsliste	37
31.4	Hovedbedrift og samordningsansvar	37
31.5	Besøkende til anleggsområdet	37
31.6	Opplæring og kompetanse	38
31.7	Arbeidstid	38
31.8	Arbeidsvarsling	38

31.9	Personlig verneutstyr og vernetøy	39
31.10	Kjemiske produkter	40
31.11	Sikring av arbeidsstedet	40
31.12	Orden og renhold	40
31.13	Vernerunder	40
31.14	SHA-runder	40
31.15	Merking og kontrollrutiner	40
31.16	Kompetansekrav for ledebilssjåfører og trafikkdirigenter	40
31.17	Spesielle krav knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø	41
31.17.1	Arbeider i områder med fare for gjenstående udetonert sprengstoff	41
31.17.2	Arbeid i høyden	41
31.17.3	Elektroniske tennere	41
31.17.4	Arbeid i/fra lift	41
31.17.5	Hjertestarter	41
32.	Ytre miljø	42
32.1	Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen	42
32.2	Hensyn til omgivelsene	42
32.3	Tømmer og treprodukter	43
32.4	Avfallshåndtering	43
32.5	Kontraksarbeidenes klimapåvirkning	43
32.5.1	Generelt	43
32.5.2	Environmental Product Declaration (EPD) – Miljødeklarasjon	43
32.5.3	Entreprenørens klimagassbudsjett og regnskap	44
32.6	Krav til kjøretøy og maskiner	44
33.	Fellesbestemmelser for SHA og YM	45
33.1	Beredskapsplan og øvelser	45
33.2	Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser	46
33.3	Undersøkelse av dødsulykker og hendelser med stort risikopotensiale	47
33.4	Byggherrens sanksjonsrett	47
34.	Forbedringer og utviklingsarbeider	48
35.	Sprengningsarbeider	48
35.1	Transport av sprengstoff	48
35.2	Sprengningsplaner	48
35.3	Salveplaner	49
35.4	Bergsprengningsleder	49
35.5	Bergsprenger	49
35.6	Arbeid hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere entreprise	49
35.7	Oppstartsmøter ved sprengningsarbeid	49
36.	Andre bestemmelser	50
36.1	Riggplass	50
36.2	Tilknytninger til offentlig nett, elkraft, mm	51
36.3	Kontor og laboratorium for byggherren	51
36.4	Sanksjoner knyttet til mangelfull rapportering	51

36.5	Arbeidstegninger	52
36.6	Massedisponeringsplan.....	52
36.7	Sanksjoner knyttet til botbelagte områder	52
36.8	Prosjektspesifikke kontrakts bestemmelser.....	53
36.8.1	Sanksjoner knyttet til tildelingskriterier K2: Klima/miljø – Andel utslippsfrie maskintimer	53
36.8.2	Fakturering.....	54
36.8.3	Særskilte klimakrav.	55
36.9	Opsjoner	56

1. Definisjoner (se NS 8406, pkt. 2)

NS 8406 pkt. 2 utgår og erstattes med:

I denne kontrakten gjelder følgende definisjon:

kontraktssum

Det opprinnelig avtalte vederlaget for entreprenørens oppfyllelse av sine kontraktsforpliktelser, eksklusive merverdiavgift.

Til kontraktssummen hører også sum pris for mannskap og maskiner i kapittel E4 pkt. 1, 2, 3.

2. Kommunikasjon

Direkte og skriftlig kommunikasjon

All kommunikasjon vedrørende kontrakten skal foregå direkte mellom partene. Entreprenøren kan ikke overlate hele eller deler av sine plikter knyttet til kommunikasjon med byggherren til en underentreprenør.

All kommunikasjon mellom partene, herunder varsler, krav og andre meddelelser, skal skje skriftlig til partenes representanter ved bruk av byggherrens dokumentbehandlingssystem.

Muntlig kommunikasjon vedrørende kontrakten skal uten ugrunnet opphold gjentas skriftlig av partene.

Kommunikasjon med byggherrens rådgivere. Alle henvendelser mellom entreprenøren og byggherrens engasjerte rådgivere skal gå gjennom byggherrens representant.

Språk

All skriftlig kommunikasjon mellom partene i tilknytning til kontrakten skal være på norsk.

Møter mellom partene skal foregå på norsk.

Entreprenøren har ansvar for at alt personell er tilstrekkelig informert om relevante forhold for utførelsen av aktuelle kontraktsarbeider, på et språk de forstår.

Dokumentbehandlingssystem

Partene skal benytte byggherrens elektroniske dokumentbehandlingssystem ved gjennomføring av kontrakten, i tråd med byggherrens rutiner for bruk av dokumentbehandlingssystemet. I denne kontrakten er byggherrens dokumentbehandlingssystem Interaxo og HMS-reg.

Dokumentbehandlingssystemene skal utgjøre et felles arkivsystem for partene. Entreprenøren må selv sørge for å bekoste opplæring av eget personell i bruk av systemene.

Startbank

Leverandøren, og eventuelle underleverandører, skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte[1] og avgiftsinformasjon) i hele kontraksperioden.

Leverandøren kan ikke starte arbeidet på kontrakten før StartBANK ID eller kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister, som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon, er fremlagt for byggherren.

Byggherrens øvrige systemer

Entreprenøren skal benytte de systemer som fremgår av kontrakten eller som byggherren fastsetter. Dette inkluderer blant annet registrering og oppdatering av relevante data og dokumentasjon.

3. Opplysninger gitt i tilbudet

Opplysninger gitt av entreprenøren i tilbudet, og som er grunnlag for byggherrens vurdering av kvalifikasjoner og av tilbudet iht. fastsatte tildelingskriterier er forpliktende for entreprenøren. Videre legges entreprenørens opplysninger iht. fastsatte tildelingskriterier til grunn som premisser for utførelsen.

Dette innebærer bl.a. at i gjennomføringsfasen skal personer som er oppgitt eller personer med minst tilsvarende erfaring og kompetanse, ha de roller som fremgår av oversikt over tilbudte kvalifikasjoner.

Entreprenøren kan ikke uten oppdragsgiverens skriftlige samtykke skifte ut eller forflytte personell oppgitt i entreprenørens tilbud. Oppdragsgiver kan nekte samtykke dersom det foreligger saklig grunn.

Skifter entreprenør ut eller forflytter tilbudt personell til tross for at oppdragsgiver har saklig grunn til å nekte samtykke, skal entreprenøren betale en dagmulkt på kr 10 000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av oppdragsgiveren.

Samlet dagmulktsansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10 % av kontraktssummen eksklusiv merverdiavgift. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Dersom oppdragsgiver ikke har saklig grunn til å nekte samtykke, plikter entreprenøren å erstatte tilbudt personell med personer med minimum tilsvarende erfaring og kompetanse som angitt i tilbudet.

4. Bestemmelser om arbeidstakere

4.1 Personell

Arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold. Deler av arbeidet kan utføres av underentreprenør, innleide arbeidstakere eller utsendte arbeidstakere. Arbeidskraften skal være lovlig.

Person(er) med det daglige administrative ansvaret og gjennomføringsansvar for kontrakten skal være ansatt hos entreprenøren.

Entreprenøren skal til enhver tid kunne sannsynliggjøre at kontraktens krav med hensyn til arbeidstakere, vil bli ivaretatt.

Kravene til arbeidstaker gjelder også underentreprenør.

4.2 Lønns- og arbeidsvilkår

Entreprenøren skal sørge for at ansatte, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere i egen og eventuelle underentreprenørers og underleverandørers organisasjon, som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med denne bestemmelse. Bestemmelsen gjelder for arbeider som utføres i Norge.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal entreprenøren ha lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende forskrifter.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal entreprenøren ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes videre bestemmelser i henhold til lov om offentlig tjenstepensjon.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Entreprenøren skal ha prosedyrer for, og gjennomføre nødvendige kontroller av underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere. Entreprenøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. På byggherrens forlangende skal entreprenøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller av underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

Byggherren har adgang til å føre tilsyn og kontroll med entreprenøren og skal til enhver tid gis adgang til innsyn i nødvendige dokumenter for å påse at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt. Herunder plikter entreprenøren på forespørsel å gi byggherren kopi av ansettelseskontrakter til de arbeidstakerne som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, deres lønns slipper, arbeidsplaner og timelister (timelister skal vise klokkeslett og dato for når arbeidene ble utført), samt dokumentasjon på ordnet innkvartering for dem. I tillegg kan byggherren kreve å få adgang til lokaler som benyttes til innkvartering av ansatte. Byggherrens rett til dokumentasjon og inspeksjon skal også gjelde overfor underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

4.3 Rapportering av utenlandsk virksomhet

Entreprenøren skal snarest og senest 14 dager etter at arbeidet er påbegynt dokumentere overfor byggherren at skatteforvaltningslovens § 7-6 krav til rapportering av oppdragstakere er oppfylt. Opplysningene oversendes ligningsmyndighetene, med kopi til byggherren, på rapporteringsskjemaet RF 1199 fra Sentralskattekontoret for utenlandssaker. Ved endringer av opplysninger i skjema RF 1199 i løpet av kontraktstiden, skal entreprenøren sende inn oppdaterte opplysninger til Sentralskattekontoret, med kopi til byggherren.

For underentreprenører i alle ledd skal entreprenøren snarest og senest innen 14 dager etter at den aktuelle leveranse eller underentreprenørens arbeide er påbegynt, dokumentere overfor byggherren at Skatteforvaltningslovens krav til rapportering av oppdrag og oppdragstakere er oppfylt. Opplysningene oversendes ligningsmyndighetene på den til enhver tid fastsatte rapporteringsmåte.

Entreprenøren forplikter seg til å holde byggherren skadesløs for ethvert krav eller annen sanksjon pålagt av ligningsmyndighetene og som er foranlediget av entreprenørens eller noen av hans underentreprenørers brudd på noen bestemmelse gitt i Skatteforvaltningsloven og tilhørende forskrifter.

Byggherren har rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen som følge av forhold nevnt under dette punkt, i henhold til bestemmelser for dette i NS 8406 pkt. 23.3 Byggherrens tilbakeholdsrett.

4.4 Språkkrav for arbeidstakere

Det kreves at minst en av arbeidstakerne på det enkelte arbeidslag kan kommunisere slik at vedkommende forstår og kan gjøre seg forstått på norsk i tillegg til eventuelle andre språk hos øvrige medarbeidere på arbeidslaget. Arbeidstakere som er avhengige av å direkte kommunisere med hverandre, skal kunne kommunisere med hverandre på et språk alle forstår.

Med arbeidslag forstås arbeidere som er organisert slik at de umiddelbart kan oppnå kommunikasjon med hverandre uten bruk av elektroniske eller andre kommunikasjons hjelpemidler. Språkkravet gjelder også for de som utfører arbeid alene på arbeidsstedet og for stedlig ledelse hos entreprenøren.

Alle som arbeider med trafikkdirigering skal kunne kommunisere på norsk.

Alt HMS-arbeid, eksempelvis opplæring, vernerunde, informasjon og gjennomgåelse av risikovurdering og SJA skal foregå på et språk arbeidstakeren forstår.

4.5 Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i 4.1, 4.2, 4.3 og 4.4

Byggherrens økonomiske krav knyttet til entreprenørens kontraksbrudd, gjelder også brudd på kontraksbestemmelser knyttet til:

- - personell, jf. punkt 4.1
- - ansatte og deres lønns- og arbeidsvilkår, jf. punkt 4.2
- -rapportering i samsvar med skatteforvaltningsloven, jf. punkt 4.3
- -språkkrav, jf. punkt 4.4

Dersom entreprenøren eller underentreprenører ikke etterlever nevnte bestemmelser kan byggherren iverksette ett eller flere av følgende tiltak:

1. Ilegge sanksjon i form av bot på kr 15000,- pr. brudd. Som ett brudd regnes f.eks. hvert enkelt tilfelle av brudd på arbeidstidsbestemmelser.
2. Fastsette kort frist for å bringe forholdet i samsvar med kontraksbestemmelsen. Dersom forholdet ikke er rettet innen fristen løper dagmulkt som er 1 promille av kontraktssummen. Mulkten løper til forholdet er brakt i samsvar med kontraksbestemmelsen. Mulkt påløper for hver ulik kategori (punktene 4.1 - 4.4) kontraksbruddene er knyttet til. Entreprenøren er tilsvarende ansvarlig for sine underentreprenører hvor kontraksbrudd er konstatert.
3. Dersom fastsatt frist etter punkt 2 overskrides med mer enn 5 arbeidsdager kan byggherre i tillegg kreve at arbeidet omfattet av kontraksbruddet stanses inntil forholdet er i samsvar med kontraksbestemmelsen. Dersom byggherre anser kontraksbruddet som en sikkerhetsrisiko, kan arbeidet for berørte arbeidere kreves stanset umiddelbart.
4. Dersom fastsatt frist etter punkt 2 overskrides med mer enn 10 arbeidsdager kan byggherre heve kontrakten i den grad forholdet kan anses som vesentlig mislighold iht. NS 8406 pkt. 29.

5. Lærlinger

5.1 Krav til bruk av lærlinger

Det kreves at entreprenøren oppfyller krav i Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter.

Kravet kan oppfylles av entreprenør eller en eller flere av hans underentreprenører.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU- eller EØS-land.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, dokumentere at kravene er oppfylt.

Timeverkene utført av lærlinger på kontrakten dokumenteres i Månedssrapport-HMS. Ved avslutning av kontrakten skal det fremlegges oversikt over antall timer utført av lærlinger. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet om bruk av lærlinger gjelder ikke dersom entreprenøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom entreprenøren har inngått lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under kontraksarbeidene.

Byggherren vil gjennomføre nødvendig kontroll av om krav om bruk av lærlinger overholdes. Ved brudd på plikten skal entreprenøren rette forholdet innen den frist byggherren fastsetter. Der entreprenøren selv oppdager brudd på plikten, skal entreprenøren uten opphold opplyse byggherren om forholdene og rette forholdene innen den frist byggherren fastsetter.

Dersom kravet ikke er innfridd ved overtakelsen avkortes vederlaget med minimum kr 50 000 og inntil 5 promille av kontraktssummen.

5.2 Krav om bruk av faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraksarbeidet skal minimum 50 % av arbeidete timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag.

Inntil 10 % av kravet kan oppfylles ved at arbeidete timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 23-2, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.

I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Entreprenøren skal etter kontraktinngåelsen dokumentere hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfyllelsesgraden. Ved kontraktavslutning skal det fremlegges oversikt over antall fagarbeidertimer. Timelister skal fremlegges på anmodning. Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 5 promille av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan byggherren stanse arbeidene eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen

en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

6. Tillatelser, løyver og dispensasjoner

Entreprenøren må selv sørge for å skaffe seg nødvendige tillatelser, løyver og dispensasjoner for de maskiner, personell og utstyr som skal brukes til utførelse av kontraktarbeidet.

7. Midlertidige avtaler med grunneiere

Hvis entreprenøren inngår midlertidige avtaler med grunneiere i tilknytning til gjennomføring av kontraktarbeidet, skal byggherren informeres med kopi av avtalen før den trer i kraft.

8. Uttalelser til media

Generelt skal det henvises til byggherren om forhold vedrørende kontraktarbeidet. Entreprenøren skal ikke uttale seg til media om slike forhold uten på forhånd å ha konferert med byggherren.

9. Registrering i byggherrens elektroniske verktøy

I forbindelse med oppfølgingen av kontraktsarbeidet vil Telemark fylkeskommune registrere entreprenøren med kontaktperson, adresse og telefonnummer i byggherrens eget elektroniske verktøy. Opplysninger om sine registrerte data, kan entreprenøren få ved henvendelse til byggherren.

10. Byggemøter (se NS 8406 pkt. 6)

Tillegg til NS 8406 pkt. 6:

Byggemøter holdes vanligvis hver 14. dag under ledelse av byggherren. Byggherren fører referat fra byggemøter. Referat sendes til partenes representanter innen 5 hverdager etter møtet.

Partenes representanter og relevant nøkkelpersonell skal delta i byggherremøtene.

11. Samhandlingsfase

Samhandling skal gjennomføres før kontraktsarbeidet igangsettes. Partene skal sette av tilstrekkelig tid til dette. Agenda for samhandlingsmøte skal avklares og avtales på forhånd. Samhandlingen skal som minimum omfatte:

1. Personer, roller, samarbeid

- Bli kjent
- Samhandling som grunnlag for samarbeid i gjennomføringsfasen
- Møtestruktur
- Roller, ansvar og fullmakter
- Kommunikasjon
- Avklare behov for ytterligere samhandling for enkelte og spesielle arbeidsoperasjoner

2. Gjennomgang av kontrakten

- Gjennomgang av prosjektspesifikke forutsetninger og rammebetingelser
- Gjennomgang av sentrale arbeidsoperasjoner i kontraktsarbeidet
- Entreprenøren presenterer sin kvalitetsplan

3. Helse, miljø og sikkerhet (SHA og YM)

- Partenes ansvar
- Kontroll og oppfølging
- Hvordan unngå ulykker og andre uønskede hendelser? Kan partene hjelpe hverandre?

4. Håndtering av tvister

- Gjennomgang av kontraktens tvisteløsningsmekanismer – kontraktens bestemmelser kapittel C2, pkt. 12 Samarbeidsmøter
- Hvordan håndtere tvister av mellommenneskelig art
- Rutiner for varsler og svar – håndtering som ikke bidrar til at uenighet eskalerer
- Målsetting er at kun prinsipsaker skal komme til rettsvesenet

Samhandlingsmøtene skal benyttes til planlegging og gjennomgang av hvordan samarbeidet mellom partene skal skje. Møtene skal bidra til at partene i fellesskap når kontraktens målsetninger, gjennom felles identifisering av risiko og muligheter i forbindelse med gjennomføringen.

Partenes representanter og aktuelt nøkkelpersonell skal delta på samhandlingsmøtene. I tillegg skal underentreprenører det er inngått avtale med delta. Partene er for øvrig forpliktet til å stille med relevant fagpersonell. Byggherre kan innkalle eksternt fagpersonell ved behov. Entreprenøren skal sende liste over deltakere i god tid før samhandling. Byggherren skal godkjenne deltakerne, og står fritt til å avgjøre hvem som skal delta.

Partene skal dokumentere enighet i samhandlingsfasen om gode rutiner for gjennomføring av kontrakten i et eget samhandlingsdokument, med fokus på hvordan samarbeidet mellom partene skal skje. Samhandlingsdokumentet undertegnes av partene ved avslutning av samhandlingsprosessen.

Samhandlingsdokumentet skal forankres i første byggemøte og senere være tema på samtlige byggemøter, jf. punkt 10.. Dokumentet suppleres og oppdateres ved behov etter at arbeidene er igangsatt.

Dokumentet skal gjøres kjent for underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere i tilstrekkelig grad for deres engasjement i gjennomføringen av kontraktsarbeidene.

For denne kontrakten er det avsatt 10 dager til samhandling regnet fra signering av kontrakten. Når partene er enige om det, kan samhandlingen avsluttes tidligere og kontraktsarbeidet startes. Tilsvarende kan partene bli enige om at samhandlingen forlenges.

Ved enighet mellom partene om forlengelse av samhandlingen, må det samtidig avklares dersom dette eventuelt gir grunnlag for å avtale nye delfrister og ferdigstillelsesfrist.

Tidsbruk til denne fasen avregnes etter timepriser gitt i kapittel E4. Avregningen gjøres etter medgått tid fra møtestart på morgenen til avslutning av siste møte samme dag. Dette faktureres på egen faktura, og regnes ikke som endring.

12. Samarbeidsmøter

Partene skal avholde samarbeidsmøter hvert kvartal. I tillegg skal det holdes samarbeidsmøte når en av partene ber om slikt møte. Første møte skal holdes innen en måned etter at samhandlingsfasen er avsluttet og kontraktsarbeidet igangsatt.

I samarbeidsmøtene skal alltid representant(er) fra partenes ledelse delta, i tillegg til partenes representanter.

Formålet med samarbeidsmøtene er å bidra til optimalisering av samarbeidet mellom partene og at partene skal løse uenigheter som ikke har blitt løst av prosjektledelsen hos partene. Møtene skal sikre at partene når sine felles målsetninger, og at kontraktens krav oppfylles både hva gjelder kvalitet, fremdrift og økonomi.

Et sentralt tema i samarbeidsmøtene skal være gjennomgang av det som er nedfelt i samhandlingsdokumentet og de forhold som er avtalt og omforent. Eventuelle bekymringer knyttet til samarbeidsforhold og mulige tvister under utvikling skal også frembringes, protokolleres og tiltak skal drøftes og eventuelt iverksettes.

Evaluerings av oppdraget skal skje både underveis og ved avslutning av kontrakten. Før samarbeidsmøtet skal byggherren oversende sin evaluering til entreprenøren. Evalueringen gjennomgås i samarbeidsmøtet.

Evalueringen kan legges til grunn for vurdering av entreprenøren i senere oppdrag for Telemark fylkeskommune.

13. Møter, samlinger og kurs

Entreprenøren skal gjennomføre og delta på møter og kurs som bestemt i kontrakten.

I tillegg kan entreprenør og byggherre i samarbeid arrangere faglige samlinger.

Er ikke annet avtalt, dekker entreprenøren alle egne kostnader ved deltagelse på kurs, møter og samlinger.

14. Varsler og krav (se NS 8406 pkt. 7)

NS 8406 pkt. 7 utgår og erstattes med:

Varsel og krav skal gis på byggherrens fastsatte skjema og via byggherrens dokumentbehandlingssystem, til partenes representanter, jf. pkt. 5. i NS 8406. Ved manglende overholdelse av dette kravet anses forholdet som ikke varslet eller ikke krevet.

15. Sikkerhetsstillelse (se NS 8406 pkt. 8)

15.1 Entreprenørens sikkerhetsstillelse

Tillegg til NS 8406 pkt. 8 første avsnitt:

Entreprenøren skal for egen regning stille sikkerhet for sine kontraktsforpliktelser, herunder forsinkelsesrenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold. Entreprenøren skal stille sikkerhet før kontraktsarbeidens start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått. Se for øvrig A3 pkt. 3.

Sikkerhet skal stilles av bank, forsikringsselskap eller annen kredittinstitusjon som godkjennes av byggherren. Sikkerhet stilles på Standard Norges Byggblankett 8406 B, Formular for entreprenørens sikkerhetsstillelse i utførelsestiden og i reklamasjonstiden.

For arbeidsfellesskap skal sikkerhet stilles på vegne av arbeidsfellesskapet, ikke de enkelte deltakende firmaer.

15.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse

NS 8406 pkt. 8 avsnitt 2 utgår og erstattes med:

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

16. Forsikring (se NS 8406 pkt. 9)

Tillegg til NS 8406 pkt. 9:

Entreprenøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontraktarbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått.

Byggherren skal oppdateres med kopi ved endringer og fornyelse av forsikringsbevis.

17. Kvalitetssikring

17.1 Krav til kvalitetsstyringssystem

Kvalitetssikringssystemet med tilhørende planer skal være prosjektspesifikk og implementert i organisasjonen før oppstart av kontraksarbeidene.

Byggherren har rett til å foreta kontroll av entreprenørens kvalitetssikringssystem. Entreprenøren skal stille nødvendige ressurser tilgjengelig for dette.

17.2 Kvalitetsplan

Entreprenøren skal utarbeide en kontraktspesifikk kvalitetsplan som beskriver prosesser, prosedyrer og tilhørende ressurser som skal anvendes av hvem og når for å oppfylle kravene i kontrakten. Entreprenøren skal overlevere kvalitetsplan til byggherren før kontraktarbeidene kan påbegynnes. Byggherren kan nekte oppstart av aktiviteter hvor ikke tilstrekkelig arbeidsprosedyre eller arbeidsbeskrivelse foreligger, eller hvor entreprenøren ikke etterlever kontraktens krav til kvalitetssikring.

Kvalitetsplanen skal være så enkel og kortfattet som mulig og ikke være i strid med bestemmelsene i NS-ISO 9000-serien. Kvalitetsplanen skal vise entreprenørens systematiske ivaretagelse både av kvalitet og HMS. Kvalitetsplanen skal dekke alle arbeidsoperasjoner og minst inneholde følgende:

Organisasjonsplan	Organisasjonsplan skal gi oversikt over nøkkelpersoner på kontrakten samt kort stillingsbeskrivelse for lederfunksjonene, deres ansvar, og fullmakter og formelle kontaktlinjer.
Kontrollplan	Kontrollplan skal omfatte prosesser for overvåking, måling, analyse og forbedring som er nødvendig for • å bevise overensstemmelse for produktet

	• å sørge for overensstemmelse for systemet for kvalitetssikring • kontinuerlig å forbedre virkningen av systemet for kvalitetssikring Kontrollplan for arbeidene skal minimum vise prosess eller arbeidsoperasjon, kontraktsmengde, prøveomfang, krav og toleranser og ansvarlig for kontrollen. Kontrollplanen skal videre inneholde rubrikker for kontrollresultat og godkjenning og utsjekking for de enkelte prosessene, henvisning til avviksmeldingsnummer samt merknader.	
Arbeidsprosedyrer	Arbeidsprosedyrer skal dokumentere at arbeidsoperasjonene er gjennomtenkt og planlagt slik at alle kvalitetskrav kan overholdes.	
Avviksbehandling	Det skal etableres prosedyre for avviksbehandling. Avviksbehandlingen skal sikre kontinuerlig forbedring gjennom korrigerende og forebyggende tiltak, sikre overensstemmelse med krav og byggherrens aksept ved utbedring av avviket, samt dokumentere eventuelle endringer i forhold til planene.	
Dokumentbehandling	Entreprenøren skal ha et system for dokumentbehandling som sikrer at alle nødvendige opplysninger tilflyter rette vedkommende.	Det skal kunne kontrolleres og dokumenteres at det alltid arbeides etter gjeldende modeller, tegninger og dokumenter. Det skal kunne dokumenteres at det alltid arbeides etter gjeldende stiknings- og maskinstyringsdata, modeller, tegninger og dokumenter.

17.3 Dokumentasjon og rapportering

17.3.1 Generelle bestemmelser

Dokumentasjon på at kontraktens kvalitetskrav er oppfylt, skal leveres byggherren fortløpende. Eventuelle avvik skal tydelig fremgå av entreprenørens kvalitets-dokumentasjon.

For hver kalendermåned skal entreprenøren levere en statusrapport. Statusrapporten skal foreligge innen syv dager etter hvert månedsskifte.

Entreprenørens månedlige rapportering fritar ikke entreprenøren fra kontraktens varslingsregler.

Månedsrapporten skal minimum inneholde:

- 1) Sammendrag (hovedsaker i rapporten)
- 2) Status organisering, bemanning og maskinressurser – herunder underentreprenører
 - Lærlingeandel
 - Gjennomført kontroll av lønns- og arbeidsvilkår
 - Bemanningsplaner og histogrammer som viser faktisk mot opprinnelig planlagt
 - Maskinoversikt og histogram som viser faktiske maskintimer mot opprinnelig planlagt
 - Underentreprenører
- 3) Status SHA og ytre miljø
 - Uforutsette hendelser
 - Risikoarbeider som skal utføres de neste åtte uker, herunder status for risikovurderinger og planlagte tiltak

- 4) Status kvalitet
 - Utførelse
 - Dokumentasjon
- 5) Status fremdrift
 - Utførte arbeider, herunder hovedmengder
 - Detaljert fremdriftsplan for arbeid neste måned (hvis ikke annet er avtalt)
 - Oppnådd fremdrift holdt opp mot gjeldende plan
 - Oppdatert overordnet fremdriftsplan.
 - Dersom reell fremdrift avviker fra planlagt skal entreprenøren redegjøre for årsak, eventuelle konsekvenser, og hvilke tiltak som vil iverksettes.
- 6) Status avvik fra kontraktens krav
 - Oversikt over innmeldte avvik, status på avviksbehandling
- 7) Status eventuelle risikoforhold
 - Kritiske elementer og/eller avklaringer
- 8) Status økonomi
- 9) Bilder og annen dokumentasjon
 - Status på endelig dokumentasjon (som bygget og FDV)
 - Fotografier av byggeaktiviteter

Innmålinger og registreringer

Innmålinger og registreringer utføres i henhold til håndbok R110 kap. 3, samt håndbok R761 Prosesskoden.

Innmålingsdata som dokumenterer kvalitet på utførelsen, utførte mengder samt avvik eller endringer i forhold til prosjekterte løsninger skal fortløpende sammenstilles med prosjekterte modeller og presenteres i programvare/web-løsning. Byggherren skal kunne se på eller laste ned dokumentasjonen ved behov.

Som utført-dokumentasjon

Entreprenør skal levere «som utført» -dokumentasjon i henhold til teknisk beskrivelse, prosess 11.3 Innmåling og 11.5 Sluttdokumentasjon.

Kvalitetskrav

Dokumentasjonen skal utarbeides og leveres i henhold til kvalitetskrav gitt i Statens vegvesens håndbøker og andre styrende dokumenter det refereres til i kontrakten.

Dataformat

Dokumentasjonen skal leveres Telemark fylkeskommune på digital form. Dokumentasjonen leveres på programvarens originalformat (det vil si det dataformatet som programvaren normalt lagrer data på), og på et åpent, standardisert format. Se håndbok R110 Modellgrunnlag, under Innledning på side 10, kap. 1.8 Dataformat, og videre under hver dokumentasjonstype.

Koordinatreferansesystem

Prosjektet geometri, registrert (innmålt) geometri og annen stedfestet (koordinatbestemt) dokumentasjon, skal leveres i prosjektets vedtatte koordinatreferansesystem, se håndbok R110 Modellgrunnlag. Prosjektets vedtatte koordinatreferansesystem finnes i kontraktens kapittel D.

Organisering av objekter i 3D-modeller

Objekter i modeller og innmålte objekter organiseres håndbok R110 Modellgrunnlag.

Filnavn

Datafiler skal navngis etter regler i håndbok R110 Modellgrunnlag.

Opplysninger om dokumentasjonen

All dokumentasjon skal ha opplysninger (metadata) som identifiserer hvilket prosjekt den tilhører, hvem som har utarbeidet den med mer, som angitt i håndbok R110 Modellgrunnlag.

Dokumentasjonstyper

Se håndbok R110 Modellgrunnlag for definisjon av dokumentasjonstyper som benyttes i vegprosjekter.

17.3.2 Sjekklist

Kvaliteten på utførelsen skal dokumenteres ved sjekklist. Entreprenøren utarbeider sjekklisten. Sjekklisten skal inneholde plass for kontrollsignatur og skal undertegnes av den person som har utført kvalitetssikringsarbeidet samt entreprenørens ansvarlige representant. Kopi av sjekklist skal oversendes byggherren fortløpende for alle arbeider. Ved viktige milepæler må slik dokumentasjon være levert før videre arbeider kan startes.

Sjekklist skal utfylles med måleverdier og dokumentere krav gitt i kontrakten, samt inneholde verdiene i kravene i kontrakten.

17.3.3 Avviksmelding

Fastsatt skjema Avviksmelding skal brukes.

17.4 Arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner

17.4.1 Kvalitetssystem

For bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner skal den del av entreprenørens organisasjon som har ansvar for disse arbeidene ha et kvalitetssystem som er i samsvar med kravene i NS-EN ISO 9001:2015 «Ledelsessystemer for kvalitet – Krav».

Kvalitetssystemet med tilhørende planer skal være innført i organisasjonen ved kontraktarbeidenes start. Systemet skal omfatte alle bruarbeider og andre bærende konstruksjoner med tilhørende produkter som entreprenøren har ansvar for.

17.4.2 Spesielle kompetansekrav

Kravene gjelder arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner som portaler, støttmurer, kulverter, mv. og kommer i tillegg til øvrige kompetansekrav som stilles for utførelse av de aktuelle arbeidene. Kompetansekrav utover forskrifter er bl.a. nedfelt i relevante standarder, ev. med nasjonale tillegg.

Konstruksjoner i grunnen (peler, støttevegger, etc.)

Arbeider for konstruksjoner i grunnen skal ha en faglig leder med nødvendige teoretiske kunnskaper og praktisk erfaring i de aktuelle arbeider og problemstillinger som kjennetegner norske grunnforhold. En arbeidsleder (bas) med tilsvarende kompetanse skal kontinuerlig følge arbeidene på byggeplass, og sørge for at kvalitetssikring og dokumentasjon blir gjennomført.

Riggfører/boreoperatør skal ha nødvendig kompetanse og erfaring for utførelse av arbeidene.

Dokumentasjon av kompetanse (CV) for ovennevnte nøkkelpersonell skal forelegges byggherren før arbeidene starter.

Kompetansekrav stilles for bergforankringsleder og for bergforankringsformann i henhold til NS-EN 1537, kapittel 1.7 og Norsk betongforenings publikasjon 14.

Bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner.

Personell som arbeider i tau skal være sertifisert til arbeidet som skal utføres i henhold til NS 9600, arbeid i tau. Dykkere skal ha dykkerbevis klasse A.

Stålkonstruksjonsarbeidere skal ha bestått fagprøve. Ikke utlærte stålkonstruksjonsarbeidere som utfører arbeid på stålkonstruksjoner, skal stå under direkte tilsyn av kvalifisert personell.

Alt sveisearbeid skal ledes av sveisekoordinator med tilfredsstillende kvalifikasjoner og som har erfaring med sveiseoperasjoner de skal overvåke, som angitt i NS-EN ISO 14731 og tabell 14 og 15 i NS-EN 1090-2. Bare sveisere som kan fremlegge gyldig sveisesertifikat etter NS-EN ISO 9606-1 kan delta i sveisearbeidet. Sveiseoperatører skal være godkjent i henhold til NS-EN ISO 14732. Det kreves godkjenning for posisjoner som det aktuelle arbeidet krever.

Personell som utfører sveiseinspeksjon, skal være kvalifisert etter NS 477 eller tilsvarende anerkjent norm.

Personell som utfører ikke-destruktiv kontroll, skal være sertifisert i henhold til NS-EN ISO 9712 eller tilsvarende. Sertifiseringsnivå er avhengig av arbeidet som skal utføres, men skal være i nivå II for operatører og nivå III for personell som utarbeider prosedyrer og som har et overordnet ansvar for kontrollarbeidet.

Alt personell som utfører overflatebehandling skal ha «Fagbrev for maskin- og industrimaler» eller kunne dokumentere tilsvarende kompetanse.

Personer som er ansvarlige for inspeksjon av overflatebehandling skal være sertifisert som FROSIO inspektør nivå III, NACE overflatebehandlingsinspektør nivå III eller ICorr inspektør nivå III.

17.5 Bestemmelser for asfaltarbeider

17.5.1 Krav til dokumentasjon

17.5.1.1 Frister for dokumentasjon

Prøvningsfrekvens for sammensetning av ferdig asfalt skal være kode Y som angitt i Tillegg A i NS-EN 13108-21.

Følgende dokumentasjon skal være overlevert byggherren minst 2 uker før start på asfaltering:

- Kvalitet på tilslagsmaterialer inklusive filler (CE-merking, ytelseserklæring, dokumentasjon av spesielle krav etc.)
- Masseresept (arbeidsresept)
- Typeprøvningsrapport
- Egenskaper til PMB samt dokumentasjon på at deformasjonsegenskapene er forbedret ved modifisering av bindemiddelet og er tilfredsstillende for aktuell bruk.

Lagingsstabilitet på PMB skal dokumenteres fortløpende.

Produksjonsanleggets samsvarsnivå - OCL (Operating Compliance Level) skal dokumenteres fortløpende, minst hver gang OCL endres.

Dersom annet ikke er avtalt, skal entreprenøren rapportere utførte arbeider daglig på vegvesenets standardiserte leggerapport som kan lastes ned fra internett via www.vegvesen.no/asfalt, se også Dokumentasjon og kontroll av asfalt (Rapport 1084 Dokumentasjon og kontroll av asfalt 2026, Statens vegvesen Vegdirektoratet). Leggerapportene skal overleveres daglig mens asfaltarbeider pågår og senest 1 uke etter at det aktuelle asfaltarbeidet er ferdig.

Asfaltens massesammensetning skal dokumenteres fortløpende iht. SVV Rapport 1084, og være byggherren i hende innen 3 uker etter prøveuttak.

All øvrig dokumentasjon i henhold til SVV Rapport 1084, skal være byggherren i hende innen 4 uker etter at det aktuelle asfaltarbeidet er avsluttet.

17.5.1.2 Kontrollgrunnlag (arbeidsreseppter)

Fremleggelse av kontrollgrunnlaget (arbeidsresept) skal dokumentere kvaliteten på materialene, vise at tilbyder har gjort nødvendige forberedelser og proporsjonering, sannsynliggjøre at han evner å produsere asfalten innenfor de fastsatte kravene til materialer og sammensetning, og være et omforent grunnlag for eventuelle trekk dersom kontroll viser avvik i sammensetning.

Kontrollgrunnlaget skal angis på vegvesenets standardiserte skjema og inneholde alle opplysninger som er krevd for den aktuelle massetypen, i henhold til håndbok N200 Vegbygging og Dokumentasjon og kontroll av asfalt (Svv Rapport 1084). Kontrollgrunnlaget skal inneholde

informasjon om massens fullstendige betegnelse, produksjonssted, samt reseptnummer og reseptdato. Med mindre annet er avtalt, skal kontrollgrunnlaget angi kontraksnummeret.

For slitelag og bindlag skal toleransegrenser for korngraderingen for en enkeltprøve være angitt i kontrollgrunnlaget. Kontrollgrunnlaget skal forelegges byggherren senest 2 uker før oppstart på veg.

17.5.1.3 Polymermodifisert bitumen, PMB

For modifiseringer ved tilsetning i kontinuerlige prosesser som forhindrer separat kontroll av bindemiddelet, skal forbedring av deformasjonsegenskapene dokumenteres med egnet prøvingsmetode for asfaltmassen i et prøveprogram som strekker seg over hele perioden for asfaltung i kontrakten.

Bindemiddelets egenskaper dokumenteres iht. metodene i tabell 4.53 i håndbok N200 med penetrasjon, mykningspunkt, kraftduktilitet, elastisk tilbakegang og lagringsstabilitet. Denne dokumentasjonen skal ikke være eldre enn ett år.

Entreprenøren skal dokumentere at alt bindemiddel oppfyller kravet til lagringsstabilitet ved prøving av hver 200 tonn produsert PMB minst en gang pr. måned. Disse prøveresultatene skal fortløpende oversendes til byggherren. Entreprenøren skal i tillegg yte bistand til å ta ut stikkprøver av bindemiddel når byggherren finner dette nødvendig.

17.5.2 Etterkontroll

Byggherren kan iverksette etterkontroll ved mistanke om at kvalitetskrav til asfalten ikke er oppfylt. Regler for etterkontroll er gitt i SVV Rapport 1084.

Dersom det avdekkes avvik i forbindelse med etterkontrollen belastes entreprenøren alle kostnader knyttet til denne. I motsatt fall belastes kostnadene byggherren. Dersom det på noen kontrollstrekninger avdekkes avvik mens andre ikke har avvik, deles kostnadene mellom entreprenøren og byggherren etter andelen kontrollstrekninger med og uten avvik.

17.5.3 Regler ved mangler og avvik

17.5.3.1 Generelt

Trekk i form av sanksjon er ikke begrensende for byggherrens håndtering av mangler i henhold til NS 8406 punkt 27.

17.5.3.2 Trekk for kvalitetsavvik

Generelt

For avvik fra krav til korngradering, bindemiddelinnhold og hulrom gjelder bestemmelsene om trekk i oppgjøret i dette kapittel som en presisering av NS 8406 punkt 27.3.

Alle tiltak for utbedring av feil og mangler skal være godkjent av byggherren på forhånd. Hvis en etterkontroll medfører at dekket skal fjernes, eller at det inngås en avtale mellom byggherre og

entreprenør om at dekket skal fjernes, skal entreprenøren dekke kostnaden for nødvendig oppmerking og ev. fresing (nedfresing av linjer eller forsterket vegoppmerking).

Trekk baseres i hovedregelen på byggherrens stikkprøvekontroll beskrevet i Dokumentasjon og kontroll av asfalt (SVV Rapport 1084). Initialjevnheter på tvers eller langs baseres på måling med automatisk utstyr. Manuelle rettholtsmålinger brukes for vurdering av lokale ujevnheter i forbindelse med skjøter, stopp og andre forhold.

Bestemmelsen gjelder alle bituminøse lag. Trekk gis for hvert lag. For lag som bygget opp med flere utlegginger gis trekk enkeltvis for utleggingene og forholdsmessig etter hvor stor gjennomsnitts andel av den totale lagtykkelsen utleggingen utgjør.

Trekk regnes ut i prosent av fakturert beløp for prosessen inkludert avgifter. Beregningen gjøres etter følgende formel:

$$TRB = (TP/100) \cdot TFBL \cdot TF$$

hvor

TRB = trekkbeløp (kr)

TP = trekkprosent, se tabeller under for hver parameter

TFBL = fakturert beløp inklusive avgifter for prosessen

TF = trekkfaktor, areal med trekk dividert med totalt areal representert ved fakturert beløp for prosessen

Areal med trekk er normalt 600 m². Dersom trekk gis for et lag med mindre areal enn 600 m² benyttes det faktiske areal.

Ved avvik på de enkelte parametre innenfor det som er angitt som øvre grense i den enkelte trekktabell (tabellene 17.5.1 til 17.5.5) beregnes trekk på grunnlag av totalt fakturert beløp inklusive avgifter for det laget som har avvik, dvs. at eventuelle kostnader for underliggende lag (oppretting, fresing etc.) holdes utenfor.

Ved avvik på flere parametre vil trekkbeløpene bli summert. For å unngå at det trekkes på parametre som varierer i sammenheng med hverandre, skal det trekkes på maksimum 2 av parametrene korngradering, bindemiddelinhold og hulrom.

Manglende heft til underlaget

Områder med manglende heft til underlaget skal utbedres og er ikke gjenstand for trekk. Metode for å avdekke manglende heft er angitt i SVV Rapport 1084.

Avvik i friksjon

Krav til friksjon er angitt i håndbok N200 kap. 4.7.1.7. Områder med utilfredsstillende friksjon skal utbedres før trafikkpåsetting og er ikke gjenstand for trekk.

Der metode for friksjonsforbedring innebærer at dekkeoverflaten behandles med spyling under høyt trykk eller fresing, uten utskifting av dekket, skal det foretas trekk i oppgjøret. Trekksatsen er 10 % for den forholdsmessige lengde kjørefelt hvor fresing er brukt. Tilsvarende trekksats er 5 % der det er brukt spyling under høyt trykk.

Avvik i korngradering

Ved avvik fra krav til korngraderingen foretas trekk i oppgjøret. Avvik fra krav beregnes på grunnlag av midlere verdi for gjennomgang på sikt avhengig av øvre siktstørrelse i massen, se tabell 17.5.1. Byggherren bestemmer hvilket av siktene som skal legges til grunn for vurderingen. Størrelsen på trekket er gitt i tabell 17.6.2.

Tabell 17.5.1 Sikt hvor kravoppfyllelsen skal vurderes

Øvre siktstørrelse (mm)	Sikt hvor avviket skal registreres (mm)			
	Øvrige masser	Ska	Ma	Ag
8,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0
11,2	8,0 og 4,0	8,0 og 2,0	8,0 og 4,0	8,0 og 2,0
16,0	11,2 og 8,0	11,2 og 2,0	11,2 og 4,0	11,2 og 2,0
22,4	16,0 og 11,2			16,0 og 2,0

Tabell 17.5.2 Trekksatser ved avvik fra krav til korngradering

Avvik utover toleransegrensen for enkeltverdi (%-poeng)	Trekk (%)
0,1 - 3,0	5
3,1 - 6,0	10
6,1 – 10,0	30

Avvik i hulrom

Ved avvik fra krav til hulrom foretas trekk i oppgjøret. For hulromskrav og gyldighet av krav henvises det til håndbok N200 Vegbygging, Dokumentasjon og kontroll av asfalt (Svv Rapport 1084) og håndbok R210 Laboratorieundersøkelser. Hulromskrav gjelder selv om underlaget ikke er planfrest eller det er lagt oppretting, dvs. også der entreprenøren ikke har krav til dokumentasjon av hulrom med isotopmåler iht. Dokumentasjon og kontroll av asfalt (SVV Rapport 1084). Hulromskravet gjelder hele dekkebredden inkludert skjøter. Uttak av borprøver kan tas ut i skjøt ved mistanke om avvik.

Grunnlaget for å vurdere oppfyllelsen av krav er analyse av borkjerner. Hvis enkeltmålinger for hulrom overskrider eller underskrider tillatt variasjonsområde, foretas trekk over vedkommende strekning etter satser som vist i tabell C2.17.5.3 og C2.17.5.4. Bestemmelsen gjelder alle dekke typer med unntak av Da.

Tabell 17.5.3 Trekksetter ved overskridelse av hulromskrav

Overskridelse utover toleransegrensene for enkeltverdi (%-poeng)	Trekk (%)
0,1 - 1,0	5
1,1 - 2,0	10
2,1 - 4,0	30
4,1 - 5,5	50

Tabell 17.5.4 Trekksetter ved underskridelse av hulromskrav

Underskridelse utover toleransegrensene for enkeltverdi (%-poeng)	Trekk (%)
0,5 - 1,0	5
> 1	10

Avvik i bindemiddelinnhold

Ved avvik fra krav til bindemiddelinnhold foretas trekk i oppgjøret. Grunnlaget for å vurdere oppfyllelsen av krav er middelerdi for bindemiddelinnhold i uttatte prøver. Størrelsen på trekket er gitt i tabell 17.5.5.

Tabell 17.5.5. Trekksetter ved avvik fra krav til bindemiddelinnhold

Underskridelse utover toleransegrensen for enkeltverdi (%-poeng)	Trekk (%)
0,10 - 0,34	5
0,35 - 0,54	10
0,55 - 0,74	20
0,75 - 0,90	30

17.6 Bestemmelser for elektroarbeider – Elektriske anlegg

Elektriske anlegg omfatter elektriske lavspenningsinstallasjoner inklusive føringsveier, reserve- og nødstrømsanlegg, fordelinger, ekomanlegg og maskiner.

17.6.1 Elektriske lavspenningsinstallasjoner

Elektriske anlegg skal planlegges, prosjekteres, bygges, driftes og vedlikeholdes i henhold til NEK400 og NEK600. Dette gjelder også endringer av eksisterende anlegg.

17.6.2 Fordelinger

Fordelinger skal være utført i henhold til relevante deler i NEK 439-serien eller NEK EN 61439-serien.

17.6.3 Ekomanlegg

Ekomanlegg omfatter nett for elektronisk kommunikasjon og skal planlegges, prosjekteres, bygges, driftes og vedlikeholdes i henhold til NEK700-serien. Dette gjelder også endringer av eksisterende anlegg.

17.6.4 Maskiner

Maskiner skal utføres i henhold til NEK EN 60204-1. Risikovurdering av maskiner skal bygge på prinsippene i NS-EN ISO 12100.

Kabelføringer og termineringer som utføres lokalt ved sammenstilling av maskiner skal utføres av registrerte elektroentreprenører etter montasjeanvisning fra maskinleverandør.

17.7 Bestemmelser for montering, reparasjon og vedlikehold av rekkverk

Alle som skal gjennomføre montering, reparasjon og vedlikehold av rekkverk skal gjennomgått kurs for rekkverksmontører og bestått test. Entreprenøren kan delegere selve arbeidet og montering til personell uten kurs, men en fagperson med bestått kurs må kontrollere og stå ansvarlig for den faglige utførelsen.

Verifisering av kompetanse

Personellets kompetanse skal verifiseres gjennom en test som må bestås.

Kurset inneholder 4 moduler:

Modul 1: Fellesmodul

Modul 2: Ståltrekkverk

Modul 3: Betongtrekkverk

Modul 4: Byggherre/prosjekterende

Entreprenøren må avklare hvilke moduler som er nødvendige i den aktuelle kontrakten. For rekkverksmontører som ønsker bevis for bestått kurs, så må fellesmodulen og enten stål- eller betongmodul bestås. Testen må tas innen 14 dager etter endt kurs.

18. Bruk av underentreprenør (se NS 8406 pkt. 12)

Tillegg til NS8406 pkt. 12:

Alle avtaler entreprenøren har med underentreprenører skal inneholde de samme bestemmelsene som anvendt i denne kontrakt om arbeidets utførelse, forhold på arbeidsstedet og utførelse ved underentreprise.

Bestemmelser om bruk av underentreprenør gjelder også for virksomhet som leier ut personell.

Der entreprisen utføres av et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe), gjelder denne bestemmelsen for den enkelte deltaker i arbeidsfellesskapet.

Underleverandører behandles kontraktmessig på samme måte som underentreprenør.

Entreprenøren plikter å gi byggherren informasjon om underentreprenørens økonomi, finansielle stilling, kapasitet og teknisk kompetanse, inklusive dokumentasjon på registreringer (Brønnøysundregisteret, autorisasjon for arbeid etc.) som er nødvendig for at byggherren skal kunne vurdere spørsmål om godkjenning.

Videre skal entreprenøren klarlegge om valgte underentreprenører vil utføre alt arbeid selv, eller om disse planlegger ytterligere ledd under seg. Ytterligere ledd begrenses til ett ledd med mindre annet er spesielt avtalt med byggherren. Det kreves ikke saklig grunn for at byggherre skal nekte å inngå slik avtale. Alle former for innleie av personell regnes som eget ledd i denne bestemmelsen.

Hovedentreprenør er ansvarlig for å gjennomføre en inntakskontroll av sine underentreprenører og at underentreprenører fyller ut, og leverer skjema «Inntakskontroll og egenrapportering» i byggherrens HMS system. Skjemaene omhandler blant annet SHA og lønns- og arbeidsvilkår, og videreføring av kontraktens krav til neste ledd. Hovedentreprenør er ansvarlig for å kontrollere og godkjenne mottatt dokumentasjon fra sine underentreprenører før denne oversendes byggherre. Arbeid som skal utføres av underentreprenører kan ikke startes opp før «inntakskontroll og egenrapportering» er godkjent av byggherre.

Brudd på entreprenørens plikt til å levere skjema for inntakskontroll gir byggherren rett til å kreve at entreprenøren erstatte vedkommende firma. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse, skal bæres av entreprenøren.

Entreprenøren skal kreve skatteattester i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på 500 000 kroner eksklusive mva. Dette gjelder ikke virksomhet som foretar utleie av personell. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattester gir byggherren rett til å kreve at entreprenøren erstatte vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattester. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse, skal bæres av entreprenøren.

Entreprenøren skal i tillegg fremlegge fullmakt for innhenting av utvidet skatteattest fra alle sine underleverandører, jf. kap. B2 punkt 3.3.

Byggherren kan trekke tilbake godkjenning av underentreprenør dersom det er saklig grunn.

19. Påslag for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av andre entrepriser (se NS 8406 pkt. 16)

Gjelder ikke denne kontrakten

20. Spesielle krav i fremdriftsplanen (se NS 8406, pkt. 17)

Tillegg til NS 8406 pkt. 17:

Entreprenøren skal utarbeide fremdriftsplaner på flere nivåer, der aktiviteter på et underliggende nivå skal kunne aggregeres til aktiviteter på et overliggende nivå. Entreprenøren foreslår og byggherren bestemmer detaljeringsgrad. Følgende hovednivåer gjelder

- 1) Hovedfremdriftsplan
Entreprenøren skal levere hovedfremdriftsplan senest to uker etter kontraktsignering. Arbeidene kan ikke påbegynnes før slik fremdriftsplan foreligger.
- 2) Detaljerte fremdriftsplaner
Dette nivået er en ytterligere nedbryting av hovedfremdriftsplanen for styring av kontraktsarbeidene. Eksempler på detaljerte fremdriftsplaner er 4-ukersplaner, 14-dagersplaner, ukeplaner og rullerende planer.

Hovedfremdriftsplanen skal minimum inneholde følgende:

- Hovedaktiviteter
- Kontraktens frister
- Milepæler
- Tidskritiske avhengigheter og grensesnitt
- Kritisk linje og slakk
- Viktige beslutningspunkter
- Eventuelle ytelser fra byggherren
- Eventuelle opsjoner

Følgende krav stilles til beskrivelse og nedbrytning av hovedaktiviteter:

- Fag
- Oppnådd fremdrift og markering av avvik fra opprinnelig fremdriftsplan
- Varighet på aktiviteter (start og slutt)
- Stedsangivelse
- Kalenderdatoer
- Markering av aktiviteter som innebærer særlig risiko inkludert for SHA, YM og klimapåvirkning

Hovedfremdriftsplanen skal oppdateres hver måned og vise entreprenørens reelle plan for utførelse og ferdigstilling av kontraksarbeidene.

Oppdatert hovedfremdriftsplan skal til enhver tid være tilgjengelig for byggherren i dokumentbehandlingssystemet. Oppdatert hovedfremdriftsplan skal også vedlegges statusrapporten.

21. Byggherrens ytelser

21.1 Grunnforhold (se NS 8406, pkt. 18.1)

I tillegg til NS 8406 pkt. 18.1:

Rapporter og eventuell beskrivelse skal gi entreprenøren grunnlag for egne vurderinger av grunnforholdenes betydning for entreprenørens arbeid. Entreprenøren skal også vurdere hvorvidt det er behov for supplerende grunnundersøkelser.

Entreprenøren kan ikke påberope at de virkelige forhold avviker fra det entreprenøren hadde grunn til å regne med, med mindre det foreligger vesentlig avvik. Dersom det foreligger et slikt avvik, behandles avviket i henhold til NS 8406, pkt. 18.2.

For geologiske rapporter gjelder:

Rapport består av en faktadel og en tolkningsdel. Faktadelen gir entreprenøren grunnlag for egne vurderinger av grunnforholdenes betydning for entreprenørens arbeid. Tolkningsdelen er byggherrens vurdering av grunnforholdene basert på de foretatte undersøkelsene.

Utførte laboratorie- og grunnundersøkelser:

- Datarapport Hoppestadveien 1350036099
- G-not-001 1350036099 GS langs fv 44 Hoppestadveien Med tiltak

21.2 Tidspunkt for byggherrens ytelser

Byggherrens ytelser vil være fordelt over hele byggetiden. Entreprenøren kan ikke kreve tidligere levering enn det som er nødvendig, og normalt ikke tidligere enn 1 mnd. før utførelse av arbeidsoperasjonen med mindre det er inngått særskilt avtale med byggherren.

22. Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av frister

Frist for ferdigstillelse og eventuelt delfrister er gitt i kapittel A3.

Ved tidligere ferdigstillelse enn kontraktsfestet kan entreprenøren ikke nekte byggherren å overta anlegget.

Ved overskridelse av ferdigstillelsesfristen vil det bli krevd en dagmulkt kr 25 000 pr hverdag.

Det vil ved overskridelse av frist (60 dager) fra dagen entreprenøren starter arbeidet i det aktuelle område utenfor ridesenteret bli krevd en dagmulkt på kr 3500.- eks mva fra entreprenør.

23. Forsering (se NS 8406 pkt. 21)

Tillegg til NS 8406 pkt.21:

Før forsering etter NS 8406 pkt. 21 første ledd iverksettes, skal byggherren varsles med angivelse av hvilke forseringstiltak som planlegges og hva forseringen antas å ville koste. Entreprenøren har ikke krav på dekning til forsering ved unnlatt eller for sen varsling.

24. Regulering av tidsfrister for tunnelarbeider

Gjelder ikke denne kontrakten.

25. Priser (se NS 8406 pkt. 23)

25.1 Generelle bestemmelser

Tillegg til NS 8406 pkt. 23:

Prisene skal være i norske kroner.

Prisene skal inkludere alle kostnader for utførelse av arbeidet, herunder kostnader til arbeidsvarsling, trafikkavvikling og alle nødvendige sikkerhetstiltak. Prisene skal også inkludere eventuelt svinn, undermål, overmasser o.l., løpende driftsutgifter (vannavgift, fortausavgift, havneavgift, renovasjon o.l.) som er knyttet til entreprenørens produksjon.

Prisene skal inkludere kostnader tilknyttet øvrige krav og kontraktsbestemmelser som ikke nødvendigvis er relatert til egen prosess i konkurransegrunnlaget, eksempelvis:

- utarbeidelse av faseplaner, fremdriftsplaner og øvrige planer
- oppfølging, inspeksjoner, kontroll, dokumentasjon og rapportering
- ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet
- deltakelse i møter, faglige samlinger, kurs

25.2 Prisregulering (se NS 8406, pkt. 23.1)

Presisering av NS 8406 pkt. 23.1:

Endringer i prisnivå etter tilbudsfristens utløp, gir rett til tillegg til eller fradrag fra kontraktens priser.

Endringsbeløpet for avregningsperioden beregnes etter formelen:

$$e = A \times (T / T_0 - 1)$$

A = Summen av avdragsnotaer for avregningskvartalet basert på kontraktens priser (eksklusive merverdiavgift) og uten fradrag for eventuelt lån eller forskudd og innestående beløp.

I verdien for A inkluderes også tilleggsnotaer for utført arbeid basert på kontraktens prisgrunnlag. Eventuell kontraktsmessig justering av riggekostnader (generalomkostninger) på grunn av mengdejustering tas ikke med i verdi for A.

T₀ = Indekstallet for det kvartalet tilbudsfristens utløp faller i.

T = Indekstallet for avregningskvartalet.

Statistikk for veg i dagen:

Verdi av T og T₀ beregnes ut fra Statistisk Sentralbyrås "Byggekostnadsindeks for veganlegg, Veg i dagen".

26. Fremdriftsbetaling og fakturering (se NS 8406 pkt. 23.3)

Tillegg til NS 8406 pkt. 23.3

26.1 Fremdriftsbetaling

Entreprenøren skal utarbeide forslag til faktureringsplan. Faktureringsplan er å forstå som en periodisert oversikt over planlagt produksjon i henhold til vedtatt fremdriftsplan. Planen skal godkjennes av byggherren som grunnlag for entreprenørens fakturering og byggherrens budsjettering. Faktureringsplanen skal endres når det skjer endring i fremdriftsplanen som har betydning for faktureringen.

26.2 Fakturering

Entreprenøren kan ikke kreve avdrag av kontraktssummen for det som er tilført byggeplassen av materialer og varer før de er innbygget med mindre det er egne prosesser i kapittel D1 som tilsier oppgjør før innbygging.

Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt faktura, se LOV- 1976- 12-17-100 Lov om renter ved forsinket betaling, § 2.

For de deler av utførelsen som ikke senere lar seg kontrollmåle, og entreprenøren ikke har varslet byggherren i tide, kan entreprenøren bare kreve oppgjør for slike mengder som byggherren måtte forstå har medgått.

Er ikke annet avtalt, vil måling og annen dokumentasjon i strid med kontraktens krav og måleregler ikke gi rett til betaling for utført arbeid. Der det mangler måleregler, skal måling foretas i overenstemmelse med den ved kontraktsinngåelse gjeldende versjon av Statens vegvesens håndbok R761 Prosesskoden – Standard beskrivelsestekster for vegger, tunneler, bruer og kaier.

Har ikke denne anvendelige måleregler, skal måling skje i henhold til allment akseptable oppmålingsregler.

Entreprenøren skal fortløpende levere delmålebrev eller annen tilstrekkelig dokumentasjon for utførte mengder, som dokumentasjon på at det utførte er i samsvar med det som faktureres.

Entreprenøren skal videre som grunnlag for delmålebrev eller annen tilstrekkelig dokumentasjon for utførte mengder, ha utført nødvendige oppmålinger.

For prosesser som er avsluttet eller der det er fakturert for mer enn 35 % av kontraktsmengden uten at delmålebrev eller annen tilstrekkelig dokumentasjon for utførte mengder er levert, så vil byggherren holde tilbake fakturert beløp på disse prosessene.

Dersom byggherren har innsigelser til deler av en faktura skal leverandøren utstede en kreditnota på hele beløpet, og deretter utstede to nye fakturaer på henholdsvis akseptert og omtvistet del.

Til faktura for regningsarbeider skal det vedlegges timelister godkjent av byggherren.

Fakturering skal skje elektronisk.

For de regulerbare postene skal det leveres avdragsnota på elektronisk format (xml-format).

Entreprenøren finner mer informasjon om fakturering her:

[Sende faktura til fylkeskommunen - Telemark fylkeskommune](#)
(EHF-faktura kan lages via denne siden)

FAKTURAINFORMASJON Telemark fylkeskommune:

1. Leverandør skal benytte Elektronisk faktura (EHF)

Fakturaadresse er:

Telemark fylkeskommune
Sentralt fakturamottak
Postboks 2844, 3702 Skien

Telemark Fylkeskommune [org.nr. 929 882 989](mailto:org.nr.929882989)

2. Alle fakturaer skal merkes med referansenummer: «5320 – I5322401»

Referanseperson: Thomas Stensen-Christensen

3. I tillegg til skal fakturaen inneholde en beskrivelse av ytelsens art og omfang osv iht. Bokføringsforskriftens §5-1-1

Fakturering skal skje med angivelse av prosesskode, stedkode og ev. elementkode.

Endringer skal faktureres enkeltvis slik at hver endring faktureres i egen faktura. Ved endringsarbeider og regningsarbeider av lengre varighet kan entreprenøren kreve avdrag på grunnlag av det som er utført, men ikke oftere enn hver måned. Ved fakturering i henhold til endringsordre skal endringsordren vedlegges fakturaen, jf. NS 8406, pkt. 23.3.

27. Regningsarbeider (se NS 8406 pkt. 23.4)

Tillegg til NS 8406 pkt. 23.4:

Byggherren kan alltid styre utførelsen av regningsarbeid.

Regningsarbeid skal avtales skriftlig før arbeidet påbegynnes med mindre annet er avtalt.
Entreprenøren plikter å varsle byggherren når regningsarbeid starter.

Regningsarbeider gjøres opp etter medgåtte timer for mannskap og maskiner.

Timeprisene for mannskap og maskiner (se kapittel E4) skal inkludere entreprenørens samlede utgifter og påslag, inkludert dekning av administrasjon og rigg, indirekte kostnader, risiko og fortjeneste. Hver enkelt timesats for mannskap og maskiner skal gjenspeile de faktiske kostnadene for hver etterspurt timesats.

Timeprisene gjelder uavhengig av om kontraksarbeidene utføres av entreprenøren selv eller hans underentreprenør.

Det betales bare for effektive timer med avrunding til 0,5 time.

Det betales ikke for ventetid, transport, maskinstell og reparasjon.

Eventuell prisregulering foretas iht. gjeldende bestemmelser.

Timepriser mannskap

Timepriser for entreprenørens egne og innleide mannskap inkluderer verneutstyr, håndverktøy og bærbart utstyr som strømaggregat, motorsag o.l.

Tillegg for overtidsarbeid skal ikke honoreres uten at dette på forhånd er godkjent av byggherren.

Timepriser maskiner

For byggherrens innleie av entreprenørens egne og innleide maskiner, betales i henhold til entreprenørens liste over maskintimepriser.

For ventetid som skyldes byggherrens forhold betales 50 % av de oppgitte timepriser for maskiner eksklusiv fører. Førerlønn settes lik timepris for mannskap.

Maskiner som benyttes, men som ikke er prissatt på entreprenørens liste over maskintimepriser, avregnes etter den pris som er oppgitt på den maskin som ligner mest, eventuelt med en middelværdi mellom priser for lignende maskiner på listen.

Materialer

Medgåtte materialer innkjøpt av entreprenøren, betales i henhold til faktura fra materialleverandør fratrasket eventuelle rabatter med 10 % tillegg for administrasjon og fortjeneste. Det skal kun beregnes påslag eller tillegg i ett ledd.

Byggherrens rett til innsigelse

Selv om byggherren ikke innen 14 dager etter at han mottok oppgavene over arbeidstid og materialforbruk har fremsatt skriftlig innsigelse, er retten til å fremsette innsigelser i behold dersom entreprenøren ved avregningen ikke har overholdt reglene i NS 8406 pkt. 23.4.

28. Vederlag for generelle omkostninger (se NS 8406, pkt. 25)

I tillegg til NS 8406 pkt. 25:

Dersom det totale vederlag i forbindelse med sluttoppgjøret viser en økning på mer enn 10 % av kontraktssummen, reguleres kontrakten som følge av økte generelle omkostninger. Entreprenørens generelle omkostninger tillegges i så fall 10 % av utført arbeid over 10 % av kontraktssummen. Ved denne beregningen skal det totale vederlag fratrekkes arbeider som ikke er utført på kontraktens prisgrunnlag, regningsarbeid (se kapittel E4), endring- og tilleggsarbeid som gjelder rigg og drift av rigg, drift av rigg i forlenget byggetid, og prisregulering etter pkt. 25.2.

$$V = 0,1 (S - 1,1K)$$

der:

$$V = \text{Vederlag for økte generelle omkostninger (kr)}$$

$$S = \text{Sluttsum, det totale vederlag for utført arbeid etter fradrag (kr).}$$

$$K = \text{Kontraktssum (kr)}$$

29. Tvisteløsning

Tillegg til NS 8406 pkt. 31:

29.1 Minnelige løsninger

Uenighet mellom partene om kontraksforholdet skal søkes løst i minnelighet og uomtvistede beløp skal utbetales.

Håndtering av tvister mellom kontraktspartene skal prinsipielt løses, eller avklares for framtidig løsning, på lavest mulig nivå (prosjektnivå) og skal da forankres i byggherremøte. Hvis en ikke kommer til enighet og løsning av saken på prosjektnivå, innenfor en tidsramme på 3 måneder etter

at saken er fremmet, skal saken løftes til samarbeidsmøte. I dette møte skal byggherrens og entreprenørens ledelse delta, i tillegg til partenes stedlige prosjektledelse.

29.2 Parter i tvister

Telemark fylkeskommune v/fylkesordfører er rett part for tvister som entreprenøren vil forfølge ved klage eller søksmål.

30. Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - generelt

Med HMS menes her summen av ivaretagelse av både sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) samt ivaretagelse av ytre miljø (YM). Disse behandles temavis nedenfor.

Entreprenøren skal drive et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, jf. forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).

Byggherrens forpliktelser følger av Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften).

Alle avtaler med underentreprenører skal inneholde bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på arbeidsstedet, oppfølging og rapportering som anvendt i denne kontrakten.

Byggherren utpeker SHA-koordinator innenfor sin byggherreorganisasjon. SHA-koordinator er «koordinator» etter byggherreforskriften.

Entreprenøren skal uten ugrunnet opphold informere byggherren dersom Arbeidstilsynet eller andre tilsynsmyndigheter har foretatt kontroll eller gitt pålegg om å stoppe arbeidet, utbedre systemfeil eller liknende som gjelder gjennomføring av kontraktarbeidet.

31. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

31.1 Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, risikovurdering og SHA-plan

Før kontrahering utarbeider byggherren en SHA-plan (plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø) for kontrakten. Denne skal til enhver tid være oppdatert og være tilgjengelig og kjent for entreprenøren, og deres UE/innleide. Planen skal lagres på felles valgte elektroniske dokumentbehandlingssystem. I tillegg kan den være i utskrevet format.

Risikovurdering i SHA-plan skal bygge på restrisikorapport fra tidligere fase dersom slik foreligger.

Entreprenøren skal sørge for at SHA-planen er kjent hos alle arbeidsgivere og enmannsbedrifter. Arbeidsgivere skal informere sine arbeidstakere, herunder innleide, om planen. Det skal også informeres på nytt hvis det er endringer av betydning for arbeidsgiverne og arbeidstagerne.

Entreprenøren skal utføre risikovurdering med utgangspunkt i byggherrens risikovurdering i SHA-plan. Entreprenøren skal også vurdere om det er andre risikoforhold enn de byggherren har beskrevet som kan være av betydning, og disse skal meldes byggherren så snart som mulig.

Entreprenøren skal levere relevant informasjon fra sitt internkontrollsystem, som er relevant for byggherren, som risikovurderinger, sikker jobbanalyser og annen aktuell informasjon.

Entreprenøren skal utarbeide en plan og tiltaksbeskrivelser for håndtering av risikofylte arbeider.

Entreprenøren skal sørge for at det finnes arbeidsinstruks for aktiviteter som medfører særlig fare for liv og helse. Instruks som finnes i håndbøker fra Statens vegvesen, skal følges med mindre entreprenørens egne instruks er strengere enn Statens vegvesen sine.

Arbeidsinstrukser skal forelegges byggherren senest en uke før oppstart av de aktuelle arbeidsoppgavene. Hvilke vurderinger som er gjort skal kunne fremlegges skriftlig. Entreprenøren kan ikke påberope fremleggelse for byggherren som begrensende for sine forpliktelser etter dette punktet. Arbeidsinstrukser for risikoutsatte arbeidsoperasjoner skal oppbevares hos entreprenør. Den enkelte virksomhet skal oppbevare alle aktuelle arbeidsinstrukser, gjennomgå og informere alle aktuelle arbeidstakere om hvordan disse arbeidsoppgavene utføres på en sikker måte.

31.2 HMS-kort

Entreprenøren skal sørge for at alle som utfører arbeid på kontrakten har gyldig HMS-kort fra og med første dag på arbeidsplassen. Som gyldig HMS-kort regnes kort som beskrevet i «Forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser» med senere endringer. Byggherren har krav på innsyn og kopi av HMS-kort.

Personer uten gyldig HMS-kort skal bortvises.

Ved unntak skal personens identitet bringes på det rene, sammen med annen dokumentasjon som gir grunnlag for unntak.

Med unntak menes:

- Nyansatte og ansatte som bytter arbeidsgiver og kan fremvise en ordrebekreftelse fra utgiver av HMS-kortet
- Personer på tiltak fra NAV som kan fremvise en bekreftelse fra NAV
- Elever som har praksis som kan fremvise en bekreftelse fra skole
- Flyktninger med introduksjonsprogram som kan fremvise en bekreftelse fra kommune
- Utenlandske arbeidstakere på engangs kortvarige arbeidsoppdrag, dersom det kan fremvises kopi av RF 1199 eller utskrift fra Altinn.no hvor lengde av oppdrag fremgår

- Ferievikarer som kan fremvise dokumentasjon på arbeidsforholdets lengde

31.3 Føring av oversiktsliste

SHA-koordinatoren skal til enhver tid ha oversikt over alle som utfører arbeid på arbeidsstedet. For at byggherren skal kunne ivareta denne oppgaven på en tilfredsstillende måte, skal entreprenøren daglig føre oversiktsliste på byggherrens elektroniske rapporteringssystem. Oversiktslista skal til enhver tid være oppdatert og vise arbeidstakere på prosjektet.

Personer som leverer varer, og andre som i kortere perioder befinner seg innenfor arbeidsområdet uten å delta i kontraksarbeidet, omfattes ikke av disse bestemmelsene.

31.4 Hovedbedrift og samordningsansvar

Entreprenøren er hovedbedrift med ansvar for samordningen av de enkelte virksomheters helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i henhold til arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

Den person som ivaretar samordningsansvaret klarlegges i samhandlingsfasen, og navnet tas med i SHA-planen.

Entreprenør har ansvaret for inntakskontroll av alle arbeidstakere på byggeplassen. Dette ansvaret kan ikke delegeres. Ved inntakskontrollen skal det som minimum foretas en utsjekk av nødvendig dokumentasjon eksempelvis kompetansebevis og sertifikater for maskinførere, byggebransjens HMS-kort, lovpålagt HMS-opplæring. Det skal gis informasjon om SHA-planen og prosjektspesifikk risiko, samt resultatet av samhandlingsprosessen.

Dersom byggherrens egne arbeidstakere i perioder oppholder seg innenfor kontraktens naturlige arbeidsområde, er entreprenøren ansvarlig for samordning av verne- og miljøarbeidet.

Dersom det oppstår tilfeller med flere samtidige entrepriser på samme sted, vil en av entreprenørene i de aktuelle entreprisene bli utpekt til hovedbedrift etter Arbeidsmiljøloven og Internkontrollforskriften. Dette innebærer at hovedbedriften sørger for at det tas hensyn til andre virksomheter på eller i nærheten av bygge- eller anleggsplassen.

Det kan avtales, og skal i så fall dokumenteres, at en annen av byggherrens kontraktsparter midlertidig utpekes til hovedbedrift for et avtalt tidsrom.

Byggherren sender inn forhåndsmelding til Arbeidstilsynet senest en uke før arbeidene starter. Entreprenøren skal sørge for at forhåndsmeldingen, med ajourført oversikt over alle virksomheter, til enhver tid henger oppe godt synlig på bygge- eller anleggsplassen.

31.5 Besøkende til anleggsområdet

Den som mottar besøk, er ansvarlig for å varsle byggherre og hovedbedrift før de får adgang til bygge- og anleggsområdet. Vedkommende er ansvarlig for at besøkende er gjort kjent med sikkerhetsregler samt bruk av verneutstyr etc.

Alle besøkende til bygge- og anleggsområdet skal følge kravene til personlig verneutstyr, jf. pkt. 31.9.

31.6 Opplæring og kompetanse

Entreprenøren skal sørge for at det gis opplæring i risiko og helsefarer ved utførelse av kontraksarbeidet.

Entreprenøren skal utarbeide instruks og om nødvendig gi opplæring i bruk av personlig verneutstyr.

Kvalifikasjoner og gjennomført opplæring skal dokumenteres. Slik dokumentasjon skal være tilgjengelig for hovedbedrift.

Følgende krav til dokumentert opplæring gjelder for alle som utfører arbeid på kontrakten:

1. Sikkerhetsopplæring tilpasset kontrakten
2. Kurs i henhold til håndbok N301 Arbeid på og ved veg, tillegg A Opplæring. Alle som utfører arbeid på kontrakten, skal ha minimum kurs 1.
3. Praktisk førstehjelpskurs med praktisk øvelse hjerte- og lungeredning.
4. Prosjekt fareblind (SFSBA kurs, digitalt).

Farlige mønstre (SFSBA kurs, digitalt).

Dokumentasjon på opplæring i førstehjelp har en gyldighet på tre år. For øvrig opplæring hvor gyldighetstid ev. ikke framgår av dokumentasjonen, er gyldighetstid fem år.

31.7 Arbeidstid

Byggherren skal til enhver tid holdes orientert om arbeidstidsordninger og vaktplaner som benyttes. Alle arbeidstakere som skal utføre arbeid som inngår i disse planene, skal underlegges samme krav til arbeidstid. Dette gjelder også arbeid som utføres av enmannsbedrifter, arbeidstakere i ledende stillinger og arbeidstakere i særlig uavhengig stilling som utfører kontraksarbeid.

Arbeidstidsordninger godkjent av Arbeidstilsynet eller fagforening med innstillingsrett, skal umiddelbart sendes byggherren sammen med forsvarlighetsvurdering.

Det er ikke tillatt å ta i bruk en arbeidstidsordning før ordningen er formelt godkjent.

31.8 Arbeidsvarsling

Arbeidsvarsling skal utføres i overensstemmelse med Statens vegvesens håndbøker N301 Arbeid på og ved veg og R511 Sikkerhetsforvaltning av veggutunneler.

Entreprenøren skal sørge for at arbeidsvarslingsplan utarbeides og sendes til skiltmyndighet for godkjenning. Byggherren skal ha arbeidsvarslingsplan til gjennomsyn før oversending til skiltmyndighet. Byggherren skal ha kopi av oversendt arbeidsvarslingsplan.

Entreprenøren skal utpeke ansvarlig for varslingen. Iverksatt og utført arbeidsvarsling skal i hvert tilfelle dokumenteres av entreprenøren.

Arbeidet skal foregå på en slik måte at trafikken forbi arbeidsområdet blir opprettholdt samtidig som arbeidernes og alle trafikantgruppers sikkerhet blir ivaretatt. Eventuell stengning skal ikke skje uten samtykke fra byggherren og skiltmyndighet.

31.9 Personlig verneutstyr og vernetøy

Entreprenør skal utarbeide instruks for personlig verneutstyr og vernetøy, og gi opplæring i bruk.

Minstekrav til vernetøy

- Lang vernebukse og verne-vest eller -jakke. Alternativt kan kjeledress benyttes.
- Synbarhetstøy i klasse 3 etter NS-EN ISO 20471:2013 Svært synlig vernetøy – Prøvetakingsmetoder og krav.

Krav til vernetøy kan fravikes i enkelte, spesifiserte situasjoner. Fravik skal dokumenteres i en risikovurdering og være samstemt med entreprenørens instruks. Dette skal godkjennes av byggherren i hvert enkelt tilfelle. Krav til synbarhet kan ikke fravikes.

Minstekrav til verneutstyr

- Hjelm (NS-EN 397)
- Vernesko
- Vernehansker
- Vernebriller eller øyevern
- Hørselvern skal alltid benyttes ved støy over 80 dB

Alt verneutstyr skal være CE-merket.

Minstekrav til verneutstyr skal ikke fravikes utenom helt spesielle forhold.

Dersom bruk av en gitt type verneutstyr medfører økt risiko, kan kravet fravikes under forutsetning av at det er gjennomført en dokumentert risikovurdering.

Dersom det er åpenbart unødvendig med verneutstyr, kan kravet også fravikes i enkelte, spesifiserte situasjoner. Fravik skal dokumenteres i en risikovurdering og være samstemt med entreprenørens instruks. Dette skal godkjennes av byggherren i hvert enkelt tilfelle.

Omvisning for eksterne

Besøkende skal følge kravene til verneutstyr og vernetøy for området de skal besøke. Kravene til verneutstyr og synbarhetsbukse kan fravikes for besøkende når det er iverksatt tiltak som fjerner aktuell risiko. Vurdering og tiltak dokumenteres.

31.10 Kjemiske produkter

Det skal brukes kjemiske produkter som er så lite helse- og miljøskadelige som mulig. Entreprenøren skal utarbeide rutiner som sikrer substitusjonsplikten og korrekt håndtering av alle kjemiske produkter som skal benyttes, fra inntransport fra underleverandør, mottak, håndtering og intern transport, lagring, uttak fra lager og bruk.

Entreprenøren skal ha sikkerhetsdatablad for de kjemiske produkter som blir oppbevart eller brukt. Oversikten skal være ajourført.

Sikkerhetsdatablad for de kjemikalier som er i bruk skal være tilgjengelig på brukerstedet. Verneombudet skal ha tilgang til et ajourført stoffkartotek for sitt ansvarsområde.

31.11 Sikring av arbeidsstedet

Hovedbedriften skal innarbeide rutiner som sikrer at uønskede hendelser ikke skjer på grunn av arbeider som omfattes av denne kontrakten. Det skal tas spesielt hensyn til barn, naboer og myke trafikanter.

31.12 Orden og renhold

Rengjøring av utstyr skal kun skje på en måte og på et sted som ikke utsetter trafikanter, naboer, arbeidere eller andre for fare eller er til sjenanse eller skade for omgivelsene.

31.13 Vernerunder

Entreprenøren skal gjennomføre vernerunder minst en gang hver 14. dag i kontraktsperioden. Byggherren skal ha innkalling til vernerunder og skal ha anledning til å delta på disse. Byggherren skal ha kopi av alle protokoller fra slike vernerunder.

Entreprenøren skal innen 5 hverdager etter at vernerunden er gjennomført, oversende referatet til byggherren.

31.14 SHA-runder

Byggherren kaller inn til SHA-runder minimum 1 gang pr. måned. Innhold avtales på samhandling. Byggherre fører referat.

31.15 Merking og kontrollrutiner

Alt teknisk utstyr som kreves å være CE-merket, skal være merket. Alt sertifikatpliktig utstyr skal være sertifisert og kontrollert iht. gjeldende bestemmelser og være utstyrt med oblat og dokumentasjon for årlig kontroll. Alle samsvarserklæringer, sertifikater, kontroll- og instruksjonsbøker skal foreligge før utstyret tas i bruk, og fremlegges på forespørsel eller kontroll.

31.16 Kompetansekrav for ledebilssjåfører og trafikkdirigenter

Ledebilsjåfører og trafikkdirigenter skal ha:

- Arbeidsvarslingskurs type 1
- Arbeidsvarslingskurs type 3
- Dokumentert praktisk førstehjelpskurs, minimum 3 timer
- Dokumentert grunnopplæring brannvern, minimum 4 timer

31.17 Spesielle krav knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

31.17.1 Arbeider i områder med fare for gjenstående udetonert sprengstoff

Maskiner som arbeider i område der det er fare for gjenstående udetonert sprengstoff, skal ha RABS-klassifisert glass -verneklasse 3 (RABS – R43, Axe, Blast, Stone) i henhold til NS-EN-Standarder. Fareområde vil spesielt være der det foregår bergrensk, pigging, utlasting i skjæring, i grøft og ved stuff.

Angivelse gitt over er ikke uttømmende. Kravet gjelder også maskiner som benyttes der operatør i maskinen utsettes for fare i form av glass-eksponeringsflater mot fareområde for udetonert sprengstoff.

31.17.2 Arbeid i høyden

Byggherre definerer arbeid i høyden som arbeid over 1,5 meter. Arbeidsplassforskriften og øvrige forskrifter gjelder med unntak av høydekravet som reduseres fra 2,0 m til 1,5 m.

31.17.3 Elektroniske tennere

På Telemark fylkeskommunes prosjekter skal det brukes elektroniske tennere for alle typer sprengningsarbeider.

31.17.4 Arbeid i/fra lift

Ved arbeider i/fra lift, skal det benyttes fallsikringsseler, og det skal være tilgjengelig utstyr for evakuering fra lift.

31.17.5 Hjertestarter

Entreprenøren skal stille med nødvendig antall tilgjengelig(e) hjertestarter(e) på sitt anlegg. Entreprenøren må sørge for at alle sine ansatte og underentreprenører har nødvendig opplæring i bruk av denne.

Telemark fylkeskommunes representanter på prosjektet skal gis nødvendig opplæring.

32. Ytre miljø

32.1 Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen

Entreprenøren skal i sin kvalitetsplan redegjøre for prosedyrer som dekker:

- Oppfølging av gjeldende regelverk for sin virksomhet
- Hindre utilsiktede utslipp

Entreprenøren skal forholde seg til byggherrens miljøsaneringsplan, samt byggherrens avfallsplan for rivearbeidene. Hvis avfallsplanen for riveobjektet ikke er utarbeidet av byggherren, skal den inkluderes i avfallsplanen for anlegget ellers.

32.2 Hensyn til omgivelsene

Entreprenøren skal under arbeidets gang ta hensyn til omgivelsene, slik at ikke naboer og berørte parter sjeneres unødig av støv, støy, rystelser, utslipp og avfall etc. I samarbeid med byggherren skal entreprenøren bidra til løpende informasjon til berørte parter.

Entreprenøren skal sikre at omgivelser og tilstøtende vegnett ikke påføres ulemper i form av støv og tilsøling av veger som følge av kontraksarbeidene.

Entreprenøren skal følge retningslinjer fra Klima- og Miljødepartementet T-1442 pkt. 4.2 som setter støygrenser for større arbeider og pkt. 4.3 som setter støygrenser for mindre arbeider, og om nødvendig kontakte ansvarlig myndighet (kommunelege e.l.), og eventuelt søke om tillatelser og dispensasjoner.

Der det finnes andre, lokale retningslinjer enn de som framgår, og som er strengere enn T-1442 og/eller T-1520, skal disse følges.

Det kan være samspilleffekter mellom støy og luftforurensning som øker plager og helse-risiko. Dersom området er utsatt for støynivåer over grenser, som er satt i tabell i støy-retningslinje T-1442, bør det derfor tas ekstra hensyn i planleggingen.

Det skal tas forholdsregler for å unngå spredning av uønskede fremmede organismer og smittestoffer, både gjennom flytting av vann eller jord samt bruk av utstyr eller masser som kan ha vært i kontakt med uønskede arter og smittestoffer.

Vannhåndtering og utslipp til resipient skal skje iht. gjeldende regelverk og være innenfor rammer fastsatt i tillatelser og reguleringsbestemmelser. Konkretisering og spesielle krav er angitt i kontrakten.

Alle maskiner skal være utstyrt med egnet absorpsjonsmiddel, slik at alle søl som oljelekkasjer og lignende kan samles opp umiddelbart. Det er entreprenørens ansvar at forurensningen fjernes tilstrekkelig og ytterlige tiltak for å fjerne forurensning skal utføres ved behov.

32.3 Tømmer og treprodukter

Ikke aktuelt.

32.4 Avfallshåndtering

- Alt avfall* skal leveres til avfallsmottak godkjent av forurensningsmyndighetene eller disponeres på annen lovlig måte. Frest eller oppgravd asfalt som ikke gjenbrukes i kontraksarbeidet skal leveres til mottak registrert under Kontrollordningen for asfaltgjenvinning – KFA.
- Avfallsplan* og sluttrapport* skal utarbeides av entreprenøren og leveres byggherren.
- Sorteringsgrad for entreprenørens eget produksjonsavfall skal være minimum 80 %. Sorteringsgrad er andel kildesortert avfall (i vekt) av alt avfall. Avfallet skal sorteres på arbeidsstedet. Normalt skal det sorteres i følgende fraksjoner; farlig avfall, metall, betong, treverk, plast, papp og papir og EE – avfall med mindre annet er angitt i kontrakten. Asfalt, forurenset masse og overflødige rene naturlige masser skal holdes utenfor ved beregning av sorteringsgraden.
- Ved innlevering av farlig avfall* der avfallet er en del av produksjonsarbeidene, skal entreprenøren elektronisk deklare avfallet med sitt organisasjonsnummer i Miljødirektoratets portal for avfallsdeklarerer. Byggherrens organisasjonsnummer skal inn i merknadsfeltet. Byggherre skal ha kopi av deklarasjonsskjemaet.
- For avfall produsert gjennom kontraktarbeidet skal det gjennomføres en basiskarakterisering* før deponering finner sted.
- Levert avfall dokumenteres i månedsrapport og føres i byggherrens digitale rapporteringsverktøy. Byggherren rapporterer videre til Statistisk sentralbyrå.

* For definisjoner, se avfallsforskriften og byggeteknisk forskrift (TEK17) til Plan- og bygningsloven.

32.5 Kontraksarbeidenes klimapåvirkning

32.5.1 Generelt

Klimagassbudsjett og klimagassregnskap er verktøy som entreprenøren skal bruke for å beregne fremtidige klimagassutslipp, og dokumentere og rapportere reelle klimagassutslipp ved gjennomføringen av kontrakten. Klimagassregnskapet skal dokumentere og synliggjøre det totale klimagassutslippet, og skal i tillegg være transparent, kontrollerbart og etterprøvbart.

32.5.2 Environmental Product Declaration (EPD) – Miljødeklarasjon

Entreprenøren skal levere prosjektspesifikk EPD for følgende materialer:

- Asfalt
- Konstruksjonsbetong
- Armeringsstål

I tillegg skal entreprenøren levere EPD for alle øvrige produkter hvor det finnes EPD. Alle EPD-er skal så langt som mulig være prosjektspesifikke og gjøres tilgjengelig for byggherren i prosjektets dokumenthåndteringssystem senest to uker før produktet tas i bruk.

EPD skal være i henhold til EN 15804 og godkjent av ett eller flere medlemmer av Eco-plattform, f.eks. EPD-Norge, Environdec eller IBU.

32.5.3 Entreprenørens klimagassbudsjett og regnskap

Klimagassregnskap og utslippsrapport

Entreprenøren skal senest to måneder etter kontraktsgnering levere et klimagassbudsjett i henhold til vedlagt mal og veileder «Beregning klimagassutslipp for utvalgte innsatsfaktorer.». Entreprenøren skal så snart som mulig etter ferdigstilling av kontraksarbeidene og senest 45 dager etter overlevering, levere et klimagassregnskap iht. regnskapsmodulen i VegLCA.

Klimagassregnskapet i VegLCA skal være basert på prosjektspesifikke utslipps- og beregningsfaktorer. Det stilles krav om dokumentasjon med prosjektspesifikke EPD-er for materialer der dette er tilgjengelig. Dersom det ikke finnes slike faktorer, skal standardfaktorene i VegLCA benyttes. Ved overleveringer til byggherre skal formatet være i MS Excel. Analyseperioden skal være 60 år. For VegLCA skal entreprenør benytte nyeste tilgjengelige versjon ved kontraktsgning, og deretter benytte denne versjonen i hele kontraksperioden, om ikke annet er avtalt med byggherre.

Klimagassberegninger skal brukes som en del av beslutningsunderlaget for valg av løsninger og materialer. Entreprenøren skal kontinuerlig søke etter alternative løsninger som reduserer klimagassutslippet, og legge frem forslag til endringer for byggherre.

Rapportering på drivstoff og energiforbruk

Entreprenør skal rapportere drivstoff og energiforbruk til byggherre hver måned. Dette leveres i utslippsrapporten som et vedlegg til månedsrapporten.

Utslippsrapporten skal inneholde oversikt over energiforbruket pr. måned. Det skal rapporteres på forbruk angitt i liter, hvor det skilles mellom avgiftsfri diesel og diesel med veibruksavgift. Prosjekter som bruker rent biodrivstoff skal rapportere på dette på samme måte.

32.6 Krav til kjøretøy og maskiner

Alle maskiner og utstyr som skal brukes i kontrakten skal være utstyrt med registreringsmerke med QR-kode og være registrert i maskinregisteret <http://www.reginn.no>. Telemark fylkeskommune skal gis elektronisk innsyn i registeret for å kunne utøve sanntidskontroll og få oversikt over entreprenørens og underentreprenørens registrerte maskiner og utstyr.

Elektrisk drevne anleggsmaskiner skal lades eller drives med strøm fra nettet, og ikke fra aggregat.

100 % av kjøretøy og maskiner som er dieseldrevende, skal ha henholdsvis EURO 6 og STEG 4 godkjenning.

Alle maskiner skal være utstyrt med egnet absorpsjonsmiddel, slik at søl som oljelekkasjer og lignende kan samles opp umiddelbart.

33. Fellesbestemmelser for SHA og YM

33.1 Beredskapsplan og øvelser

Målet med planen er at alle skal være best mulig forberedt til å håndtere en uønsket hendelse på arbeidsstedet. Planen skal være gjort kjent blant alle som utfører arbeid på kontrakten, og være tilgjengelig for disse.

Entreprenøren skal utarbeide en plan som minst skal inneholde:

- Beredskapsrutiner for ulykker, brann, forurensning og andre uønskede miljøhendelser inklusive hyppighet av øvelser
- Eventuelle andre eksisterende beredskapsplaner
- Ressurser og materiell til bruk ved ulykker, brann og utslipp
- Varslingsplan
- Plan for møteplasser på anleggsområdet ved ulykker

Beredskapsrutiner skal bygge på kontraktens risikovurdering, og entreprenørens egen risikovurdering. Transportevakuering samt avsperring i forbindelse med en uønsket hendelse skal framgå spesielt.

Planen skal gi oversikt over nødvendige ressurser, det vil si førstehjelpsutstyr og beredskapsmateriell (brannslukningsapparat, oppsugingsmiddel osv.), samt oversikt over tilgjengelige telefoner. Alle som utfører arbeid på kontrakten, skal ha tilgang til egnet kommunikasjonsutstyr.

Varslingsplanen inngår i kontraktens SHA-plan, og skal også inkludere varsling for uønskede hendelser knyttet til ytre miljø. Varslingsplanen skal skjematisk vise hvem som skal varsle og hvem som skal varsles.

Plan for håndtering av uønskede hendelser skal inneholde en oversikt over hvem som skal delta i og lede gjennomgangen med berørt personell etter en alvorlig hendelse (debrifing).

Rutinene for beredskap, som omtalt i dette punktet, skal gjennomgås grundig i forbindelse med et byggemøte tidlig i kontraksperioden. For større eller risikofylte kontrakter skal det i tillegg holdes minst en beredskapsøvelse tidlig i kontraksperioden. Beredskapsøvelsen skal tilpasses en tenkelig uønsket hendelse for kontraksarbeidet.

Etter en alvorlig hendelse, skal det gjennomføres debriefing for berørt personell.

33.2 Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser

Ved uønskede hendelser skal det minimum gis den informasjon som etterspørres i byggherrens skjema for uønskede hendelser. Rapporten føres i byggherrens digitale rapporteringsverktøy.. Årsaksanalyse og hvilke tiltak som gjøres for å unngå gjentakelse av hendelsen, skal også sendes byggherren.

Entreprenøren skal i tillegg levere en HMS-sammenstilling i Månedrapport.

Entreprenørens rapportering av arbeidsulykker, yrkesskader og andre uønskede hendelser skal skje etter følgende retningslinjer:

Hva Rapporteres	Når rapporteres	Til hvem	Rapportform til byggherren
Alvorlige ulykker i forbindelse med arbeid (konsekvensklasse K5 og K4)	Når det skjer	Politi Arbeidstilsynet Byggeleder DSB ved sprengningsulykker og elektrisitetsulykker Brannvesenet ved brann og forurensningsulykker Verneombud Pårørende (politiet varsler ved dødsulykke)	Muntlig i første omgang, deretter skriftlig ³⁾
Øvrige ulykker (konsekvensklasse K3, K2 og K1)	Senest innen 48 timer	Byggeleder DSB i tillegg til Arbeidstilsynet ved sprengningsulykker og elektrisitetsulykker Verneombud	Skriftlig ³⁾
Nestenulykker	Senest innen 14 dager	Byggeleder	Skriftlig ³⁾
Alvorlige nestenulykker (konsekvensklasse K5 og K4)	Når det skjer	Byggeleder	Muntlig i første omgang, deretter skriftlig ³⁾
Yrkessykdom eller yrkesskade	Når det blir konstatert ¹⁾	Arbeidstilsynet Byggeleder ²⁾	Skriftlig

¹⁾ Benyttes til forebyggende arbeid

²⁾ Bare når arbeidstaker samtykker og sykdommen er relevant for arbeid i denne kontrakten.

³⁾ Rapportering gis ved bruk av byggherrens digitale rapporteringsverktøy..

Begrepsforklaring

DSB:	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Nestenulykke:	Uønsket hendelse som under litt andre omstendigheter kunne ha resultert i skade på personer, miljø eller materielle verdier
Ulykke:	Uønsket hendelse som resulterer i utilsiktet skade på personer, miljø eller materielle verdier, eller fører til produksjonstap
Konsekvensklasse:	Telemark fylkeskommunes klassifisering av skader fremgår av vedlegg Risikovurderingen «fane Vurderingskriterier».

33.3 Undersøkelse av dødsulykker og hendelser med stort risikopotensiale

Denne bestemmelsen gjelder ved dødsulykker eller uønskede hendelser som etter byggherrens vurdering har stort risikopotensiale for alvorlig mén eller død. Etter slike hendelser, hvor det er involvert personer som deltar i kontraktsarbeidet eller er tredje part, kan byggherren iverksette undersøkelser i samsvar med Telemark fylkeskommune sine prosedyrer. I slike tilfeller skal entreprenøren stille personell og øvrige ressurser til disposisjon for byggherrens undersøkelser, samt sørge for at det samme gjøres av alle som faller inn under samordningsansvaret for kontraktarbeidet.

33.4 Byggherrens sanksjonsrett

Ved manglende bruk av påbudt personlig verneutstyr og vernetøy, eller andre brudd den enkelte arbeidstaker svarer for, vil det først bli gitt skriftlig advarsel, deretter skriftlig bortvisning fra arbeidsstedet. Byggherrens kontrollørmelding eller lignende er å anse som skriftlig varsel. Arbeidsgiver er selv ansvarlig for å varsle sine ansatte.

Ved brudd på det ovennevnte eller dersom entreprenøren eller hans underentreprenører unnlater å utarbeide sikkerhetsrutiner eller å etterkomme anvisninger for å ivareta SHA eller YM, eller unnlater å rapportere/dokumentere forhold tilknyttet HMS/SHA (eksempelvis føring oversiktslister, inntakskontroll og egenrapportering), kan byggherren iverksette følgende tiltak:

1. Stanse arbeidet som er berørt av kontraktsbruddet inntil forholdet er brakt i orden. Dersom forholdet gjelder YM, fastsettes en kort frist for iverksetting av tiltak. Dette gir ikke entreprenøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.
2. Ved brudd på ivaretagelse av SHA og YM kan byggherren, i tillegg til å stanse arbeidet, ilegge entreprenøren en økonomisk sanksjon på kr 15 000 per forhold. Dersom det er ilagt en sanksjon, kan byggherren ved ytterligere brudd på ivaretagelse av SHA og YM øke den økonomiske sanksjonen for hvert nye brudd med kr 30 000 per forhold. Ved vurderingen av om den økonomiske sanksjonen skal økes, hensyntar byggherren alle forhold rundt bruddet. Den økonomiske sanksjonen kan maksimalt utgjøre kr 195 000 per forhold.

3. Dersom forholdet gjelder YM, og ikke er rettet innen fastsatt frist, kan Byggherren selv sørge for å få tiltak gjennomført eller iverksatt for entreprenørens regning.

Byggherrens økonomiske krav knyttet til entreprenørens kontraksbrudd begrenses ikke til kontraktens gjenstand, men omfatter også brudd på kontraksbestemmelser knyttet til SHA og YM.

Ved gjentatte brudd på kontraksbestemmelsene om SHA og YM kan entreprenøren bli utelukket fra fremtidige kontrakter med Telemark fylkeskommune. Der entreprenøren er et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe) gjelder utelukkelsen begge deltagerne eller alle der det er flere enn to.

34. Forbedringer og utviklingsarbeider

Der partene har forslag til alternative løsninger som gir besparelser, uten verdiforringelse for prosjektet, tas dette opp skriftlig, på samarbeidsmøte eller på byggemøte.

Som incitament til endringer, utviklingsprosjekter mv som fører til besparelse i forhold til kontrakt, fordeles differensen mellom kontraktens utførelse og avtalt utførelse likt mellom byggherre og entreprenør, etter at hver av partene har fått dekket sine utgifter til omprosjektering. Byggherren avgjør hvilke forslag som kommer til utførelse.

Der partene blir enige om at utviklingsarbeider skal gjennomføres, opprettes egne tilleggsavtaler om dette. Dette kan også være aktuelt for utviklingsarbeid dersom det ikke fører til besparelse for denne kontrakten.

Hvis anleggets tekniske verdi endres, skal denne endringen avregnes før besparelsen fordeles. Normal omprosjektering fra byggherrens side som følge av endrede krav, ønsker, avvikende grunnforhold mm omfattes ikke av denne avtalen.

35. Sprengningsarbeider

35.1 Transport av sprengstoff

Alle kjøretøy for transport av sprengstoff, uansett mengde, skal være ADR-godkjent.

35.2 Sprengningsplaner

Ytterhjørner for salvene skal angis ved pelnummer på sprengningsplan.

Generelt gjelder at sprengningsplan skal oversendes byggherren minimum 14 dager før planlagt oppstart av sprengningsarbeider. Der sprengningsarbeider ikke har vært forutsett, avtales oversendelse av sprengningsplan i samhandlingsmøte for oppstart av sprengningsarbeider.

35.3 Salveplaner

Ytterhjørner for salven skal angis ved pelnummer på salveplan.

Salveplan, med angivelse av boremønster, klokkeslett for avfyring og omtrentlig salvestørrelse skal oversendes byggherren nærmeste virkedag før planlagt avfyring av salve.

Ved endring av salve skal entreprenøren før avfyring oversende byggherren revidert salveplan med faktisk boret mønster, revidert ladeplan og dekningsplan.

35.4 Bergsprengningsleder

Bergsprengningsleder skal kunne innfinne seg på brukerstedet på de dager hvor det gjøres sprengningsarbeider.

35.5 Bergsprenger

Bergsprenger skal ha påkledningsdetaljer som tydelig viser posisjon som bergsprenger.

35.6 Arbeid hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere entreprise

Bestemmelsen gjelder ved arbeider som rensk, graving, pigging, boring, mv. hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere utførelse. Arbeider i slike områder skal planlegges og gjennomføres i samråd med byggherren for å bestemme omfang og type tiltak. Ansvarlig bergsprenger skal være til stede under hele arbeidsprosessen, og arbeidene skal utføres av personell med kompetanse fra tilsvarende arbeid.

Byggherren skal gis anledning til å delta i eventuelle møter entreprenøren avholder i forbindelse med mulig gjenstående sprengstoff fra tidligere entreprise.

35.7 Oppstartsmøter ved sprengningsarbeid

I forbindelse med oppstart av sprengningsarbeider skal det holdes egne oppstartsmøter hvor hovedentreprenør og alle underentreprenører som er involvert i disse arbeidene skal være representert. Møtet skal avholdes før sprengningsplan oversendes byggherren. Der behov for sprengning ikke har vært forutsett, skal møte avholdes tidligst mulig etter at sprengningsbehov er blitt kjent. Det betales ikke for tidsbruk for disse møtene. Byggherren fører referat fra møtet.

Formålet med møtet er å gjennomgå rutiner og prosedyrer for gjennomføring av sprengningsoppdraget, herunder også risikovurderinger, entreprenørens fremdriftsplan og tiltenkte ressurser for sprengningsoppdraget, dokumentasjon og avviksbehandling.

36. Andre bestemmelser

36.1 Riggplass

Entreprenøren skal utarbeide en riggplan for anleggsområdet, som skal oversendes byggherren senest 4 uker etter kontraktsinngåelse, og minimum 1 uke før oppstart av prosjektet.

Planen skal inneholde kart og en beskrivelse for relevante forhold på anleggsområdet.

- Inngjerding og porter
- Kontor, spise- og skiftebrakker og ev. innkvartering
- Beredskapsutstyr
- Områder for lagring av materiell
- Områder for lagring av farlig stoffer
- Kjøreadkomster og ferdselsveger

Listen er ikke uttømmende.

Arbeidsplassen skal ha adskilte garderober for kvinner og menn. Gjelder også for byggherrerriggen.

Byggherren skal ha oversendt fra entreprenør en plan over all innkvartering, før oppstart av arbeidene.

Innkvarteringen skal være forsvarlig utformet, innredet og vedlikeholdt. Viktige momenter er blant annet størrelse, innredning og brannsikkerhet. Boligens standard skal også være i tråd med den teknologiske og sosiale samfunnsutviklingen. Innkvarteringen skal ha tilfredsstillende ventilasjon og skal ikke ha sopp, råte, fuktskader eller lignende. Innkvartering i arbeidslokaler eller på arbeidsplassen aksepteres ikke. Innkvarteringen skal også være godkjent ifølge bygningslovgivningen.

Som hovedregel skal arbeidstaker ha:

- eget soverom med vindu som kan åpnes
- oppholdsrom med stoler, sofa og TV. Hvis soverommet er stort, vil kravet om areal til rekreasjon kunne være ivaretatt på soverommene. Dersom soverommet er lite, vil det være krav om separat oppholdsrom.
- tilgang på bad og toalett. Ett låsbart toalett og en låsbar dusj per 4-5 beboere.
- vaskerom for vaskemaskin og tørkemuligheter for klær.
- sted for oppbevaring og tilberedelse av mat
- garderobe eller skap til oppbevaring av tøy
- stor nok plass til matlaging og oppbevaring av matvarer, spiseplass, spisebord og stoler
- ren og ryddig innkvartering

Når entreprenøren skal ta stilling til om innkvarteringen holder mål, må han legge vekt på behovet for privatliv og verdighet i forhold til antall beboere, og muligheten for å holde boligen ren og ryddig.

Entreprenøren skal sørge for avmerking og tilrettelegging av områder for lagring og oppbevaring av forskjellige materialer. Alle overflødige materialer og materiell skal fjernes så snart dette er mulig. Lagring av eksplosiver, brennbare stoffer (dynamitt, tennere, olje, gass, drivstoff, syrer osv.) skal vises tydelig i riggplanen. En oversikt som viser maks tillatte mengder av disse stoffene skal være en del av riggplanen.

Hensetting av kjøretøy, maskiner og utstyr skal ikke være til hinder for annen trafikk og anleggsdrift. Veier skal holdes åpne, ryddet og fri for materiell og avfall. Anleggstrafikk gjennom boligområder skal ikke forekomme så sant alternative kjøreruter eksisterer. Hvilke kjøreruter som skal benyttes skal avklares med byggherren på forhånd.

Entreprenøren skal sørge for at arbeidsstedet til enhver tid er sikret mot uvedkommende, i og utenfor ordinær arbeidstid. Ved fraværperioder (helger og ferier) plikter entreprenøren å ha en person i nærheten (innen 1 time med bil) som daglig kontrollerer at sikkerhetstiltakene er i orden. Byggherren skal til enhver tid ha ajourført navn og telefonnummer på den som ivaretar sikkerhetstiltakene i slike perioder.

Det skal tas spesielt hensyn til barn, naboer og myke trafikanter.

Rengjøring av utstyr skal kun skje på en måte og på et sted som ikke utsetter trafikanter, naboer, arbeidere eller andre for fare eller er til sjenanse eller skade for omgivelsene.

36.2 Tilknytninger til offentlig nett, elkraft, mm

Entreprenør er selv ansvarlig for tilknytninger for egen rigg.

36.3 Kontor og laboratorium for byggherren

Se prosess i D kapittelet

36.4 Sanksjoner knyttet til mangelfull rapportering

Dersom entreprenøren ikke har overlevert dokumentasjon til byggherren i henhold til bestemmelsene i kap. C2 punkt 4, 17, 20, 31, 32, 33 eller 35 eller den overleverte byggeplass dokumentasjon til byggherren er mangelfull, og entreprenøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, ilegges entreprenøren et trekk på kr 5 000 per hverdag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger. Dersom entreprenøren gjentatte ganger blir ilagt trekk for manglende overholdelse av plikten til å oversende dokumentasjon, kan byggherren varsle entreprenøren om at trekket vil øke til kr 10 000 per hverdag fra og med neste overtredelse som leder til trekk.

Entreprenøren ilegges et trekk på kr 10 000 dersom byggherrens stikkprøvekontroll avdekker vesentlige avvik i utførelsen som forringer kvaliteten og som ikke er meldt inn til byggherren innen 2 dager etter at avviket inntraff, på tross av at entreprenøren visste om eller burde ha visst om avviket.

Sanksjon i form av trekk er ikke begrensende for byggherrens håndtering av mangler i henhold til NS 8406.

36.5 Arbeidstegninger

Entreprenøren har ansvar for å utarbeide nødvendige arbeidstegninger for gjennomføring av arbeider i henhold til konkurransegrunnlaget.

36.6 Massedisponeringsplan

Entreprenøren skal levere en plan som viser hvordan massene i kontrakten skal disponeres før arbeidene igangsettes. Planen skal oppdateres når det oppstår behov for endringer i massedisponeringen.

Planen skal som minimum vise disponering av følgende massetyper:

- Vegetasjonsmasse
- Jordmasser
- Myr og andre ubrukbare masser
- Sprengt stein i dagen
- Forurensede masser
- Resirkulerte masser
- Masser tilført utenfra

36.7 Sanksjoner knyttet til botbelagte områder

Utførelse av inngrep utover fastsatt vegetasjoninngrepsgrense eller innenfor hensynssone H560 uten nødvendig tillatelse medfører en sanksjon på NOK 100 000,- per tilfelle. Sanksjonen påløper for hvert påbegynt inngrep som overtrer de fastsatte grensene.

Ved skade eller ødeleggelse av alm som vist i Z300 medfører en sanksjon på NOK 100 000 ,- per tilfelle.

Ved gjentatte brudd eller alvorlige overtredelser kan sanksjonen økes til NOK 200 000 per tilfelle. Avgjørelsen om sanksjonsnivå fattes av byggherre.

Entreprenøren plikter umiddelbart å stanse arbeidet ved påvist brudd og iverksette nødvendige avbøtende tiltak. Kostnader forbundet med gjenoppretting eller erstatning av skade påføres i tillegg entreprenøren.

36.8 Prosjektspesifikke kontraktsbestemmelser

36.8.1 Sanksjoner knyttet til tildelingskriterier K2: Klima/miljø – Andel utslippsfrie maskintimer

Entreprenøren ilegges sanksjon dersom krav som følge av entreprenørens tilbud for tildelingskriteriet K2 ikke er innfridd ved overtagelse. Sanksjon ilegges som avkortning i entreprenørens krav på vederlag.

Denne kontrakten er tildelt med følgende tildelingskriterie på K2: Klima/miljø – Andel utslippsfrie maskintimer jf. kap. B3 pkt. 7.2.

Kontroll og dokumentasjon av utslippsfrie maskintimer: Det er ikke tillatt å føre maskintimer som utslippsfrie dersom maskinen står uten å utføre arbeid, eller dersom det parallelt benyttes maskiner med fossilt drivstoff til det samme arbeidsområdet/formålet.

Følgende dokumentasjon skal kunne fremlegges ved forespørsel:

- Maskinlogg/telematikkdata som viser faktisk driftstid og arbeidsmodus for de aktuelle maskinene.
- Oversikt over maskinparkens plassering (f.eks. GPS-logg) for å bekrefte at oppgitte maskiner har vært til stede på prosjektet til relevante tider.
- Arbeidsrapport som spesifiserer hvilke maskiner som er brukt til hvilket arbeid, i hvilke tidsrom.
- Evt. bilder eller video fra utført arbeid, hvis relevant.

For K2 er det en differanse mellom entreprenørens tilbudte andel utslippsfrie maskintimer i vedlegg «Andel utslippsfrie maskintimer» sett opp mot registrerte maskintimer i HMS-reg, og byggherrens observasjoner på anlegget, som vil være grunnlaget for å kunne ilegge sanksjon.

Sanksjonen skal tilsvare en andel av fordelten tilbyder oppnådde i konkurransen, som korresponderer med graden av manglende oppfyllelse av forpliktelsene. Avviket mellom tilbudt og faktisk levert andel utslippsfrie maskintimer måles i prosentpoeng. Prosentpoeng er den absolutte forskjellen mellom to prosentandeler (f.eks. utgjør et avvik mellom 50 % og 40 % 10 prosentpoeng).

Sanksjoner beregnes som følger:

For avvik $\leq 3\%$ er det ingen sanksjonering.

Det er benyttet to ulike lineære formler for sanksjoner.

Lineær formel (for avvik fra 4 % opp til 10%) X er %poeng

Formel: Sanksjon = 300 000 + 70 000 X

Formel fra $x > 10\%$ er 3000 000 + 70 000 x X

Forklaring: Denne formel brukes når prosentavviket (x) er 10 % eller høyere

Eksempel:

Ved 30 % avvik: $3\,000\,000 + 70\,000 \times (30) = 5\,100\,000$

Ved 70 % avvik: $3\,000\,000 + 70\,000 \times (70) = 7\,900\,000$

Det maksimale avviket som kan legges til grunn for sanksjonsberegningen er 100 prosentpoeng, det vil si dersom entreprenøren har tilbudt 100 % utslippsfrie maskintimer, men ikke leverer noen utslippsfrie maskintimer.

Sanksjonen vil da utgjøre 10 000 000

Endringer som påvirker %-andel utslippsfrie maskintimer:

Dersom entreprenøren mener at et krav om endring vil påvirke andelen utslippsfrie maskintimer, skal dette oppgis i Krav om Endring (KOE) sammen med begrunnelse for hvordan endringen påvirker andelen. Endringer som blir omforent mellom partene, vil ved overtakelse godkjennes som en revidert %-andel utslippsfrie maskintimer.

36.8.2 Fakturering

Tillegg til kap. C2 pkt. 26:

Element C i kapittel D1 i kontrakten skal faktureres i sin helhet til Skien Kommune. Avtales med byggherre før første faktura sendes. Tfk-Byggherre skal ha kopi av faktura til Skien kommune.

36.8.3 Særskilte klimakrav.

1. Kantstein og belegningsstein

Det stilles krav til maks. klimautslipp for naturstein i prosjektet.

Klimautslipp fra råvare til ferdig produkt (A1-A3) i tillegg til transport av materialene fra fabrikk til prosjekt (A4) for kantstein og belegningsstein skal ikke overskride totalt 110 kg CO₂-ekv per tonn. For å dokumentere klimagassutslipp for materialene skal det leveres prosjektspesifikke EPDer eller tilsvarende miljødeklarasjon type III iht. ISO 14025. I prosjektspesifikke EPDer skal A4 representere den faktiske avstanden mellom fabrikk eller varehus til byggeplassen.

Alternativt kan det leveres en produktspesifikk EPD hvor der faktisk transportavstand (A4) ikke inngår skal dette beregnes med LCA sin transportkalkulator¹. Her velges riktig transportmiddel basert på vekt, og type energibærer/drivstoff velges, og vekt på mengdene som skal fraktes i kg. Her skal også antall kilometer som oppgis representere den faktiske avstanden fra fabrikk eller varehus til byggeplassen.

Utslipp fra modulene A1-A3 og A4, i tillegg til adresse for fabrikk/varehus skal sammenstilles i skjema utlevert av byggherre.

2. Miljøasfalt

Det stilles krav til bruk av «miljøasfalt» i prosjektet. Miljøasfalt er her definert som minst 15% biogent bindemiddel av det totale bitumeninnholdet i asfalten, i henhold til spesifikasjonene i asfaltprosesser. Asfalten skal også inneholde gjenbruksasfalt, med en andel på 20-40 %.

Mengden biogent bindemiddel skal dokumenteres med faktura og leveringsseddel. Det skal også dokumenteres at asfalt med biogent bindemiddel kan kunne gjenbrukes, og produseres ved normal/maks. produksjonstemperatur i samsvar med kravene i N200.

Kvaliteten på resirkulert asfalt må dokumenteres før produksjon. Mengde resirkulert asfalt skal dokumenteres med verksutskrift.

Asfalten skal legges med LTA i vår- og sommerhalvåret etter nærmere avtale med byggherre. Utenom denne perioden skal asfalten legges ved normal eller maksimal temperatur (N200).

For asfalten som skal benyttes, skal det leveres prosjektspesifikke EPDer for hver massetype som dekker modulene A1–A5.

¹ lca.no/transportkalkulator

36.9 Opsjoner

Ikke aktuelt.

37. Sanksjonsloven med tilhørende forskrifter og forbud mot russisk bitumen

37.1 Entreprenørens plikt til å etterleve sanksjonsloven med tilhørende forskrifter

Partene har plikt til å opptre i overensstemmelse med sanksjonsloven av 16. april 2021 nr. 18 med tilhørende forskrifter.

Entreprenøren har ansvar og skal sørge for at selskaper i entreprenørens konsern eller selskaper som entreprenøren har kontrollerende eierskap eller myndighet i, kontraktmedhjelpere og enhver annen i leverandørkjeden, samt daglig leder, styreleder og andre ledende ansatte hos entreprenøren og i de nevnte selskaper opptre i overensstemmelse med ovennevnte regelverk.

37.2 Vesentlig mislighold

Brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 1 ovenfor skal alltid anses som et vesentlig kontraktbrudd.

37.3 Erstatning

Byggherren kan kreve erstatning for ethvert økonomisk tap eller skade som han måtte lide som følge av entreprenørens brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 1 ovenfor.

37.4 Heving

Med mindre entreprenøren retter kontraktbruddet innen kontraktens frister, kan byggherren heve hele eller deler av kontrakten i henhold til bestemmelsene i kapittel C1 punkt 29.

37.5 Utskifting av kontraktmedhjelpere

Byggherren kan bestemme at entreprenøren skal skifte ut kontraktmedhjelpere dersom det avdekkes brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 1.

37.6 Informasjonsplikt

Entreprenøren skal til enhver tid holde byggherren informert og oppdatert om forhold av betydning for gjennomføringen som følge av kontraktens bestemmelser om sanksjonslovgivningen.

37.7 Dokumentasjon

Entreprenøren skal på forespørsel fra byggherren, og innen 14 dager etter at forespørselen er sendt, fremlegge dokumentasjon på etterlevelse av kontraktens bestemmelser i punkt 1 og/eller punkt 9. Dette gjelder blant annet dokumentasjon om

- (i) juridiske personer
- (ii) fysiske personer
- (iii) opprinnelse på varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene
- (iv) transport av varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene

Dette gjelder tilsvarende dokumentasjon fra underleverandører. Byggherren kan velge om han vil innhente slik dokumentasjon selv, eller om entreprenøren skal innhente dokumentasjonen fra underleverandørene.

37.8 Sanksjon for manglende dokumentasjon

Dersom entreprenørens dokumentasjon til byggherren er mangelfull, og entreprenøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, ilegges entreprenøren et trekk på kr 5000 per dag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger.

37.9 Spesielt om bitumen fra Russland

Noen typer bitumen er omfattet av kjøps- og importforbudet av råolje og petroleumsprodukter i sanksjonslovgivningen med tilhørende forskrifter.

Den politiske situasjonen innebærer at leveranser fra Russland nå er uforutsigbare, og kan medføre risiko for fremdriftsutfordringer i kontrakter.

I denne kontrakten skal det ikke brukes bitumen som er eksportert fra eller har sin opprinnelse i Russland, uavhengig av om det er omfattet av importforbudet eller ikke. Dette gjelder så lenge importforbudet for enkelte typer bitumen er omfattet av kjøps- og importforbudet av råolje og petroleumsprodukter i sanksjonslovgivningen med tilhørende forskrifter.

Kravene i punkt 7 (iii) om dokumentasjon på opprinnelse på varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene, gjelder også for denne bestemmelsen.

C Kontraksbestemmelser – NS 8406:2009

C3 Avtaledokument

Mellom Telemark fylkeskommune som byggherre org.nr 929 882 989

Og

«sett inn entreprenør» org.nr «sett inn org.nr»

er inngått følgende avtale:

1. Entreprenøren påtar seg å levere «kontraktsnavn» med arkivnr. «arkivnr.»
2. Kontraktsarbeidet skal leveres for:

Kontraktssum (eks. mva.)

(tilbud av «dato» korrigert etter kontrollregning)

Korreksjon iflg. pkt. 8

Kontraktssum (ekskl. mva)

kr xxxxxx

kr xxxxxx

kr xxxxxx

3. Opplysninger om og betingelser for arbeidet er gitt i konkurransegrunnlaget og de tegninger og dokumenter dette henviser til.
4. Det er fastsatt følgende bindende tidsfrist(er): xxxxxx.
5. For overskridelse av frist(er) betaler entreprenøren til byggherren xxxxxx.
6. Entreprenøren skal levere byggherren garantierklæring for riktig oppfyllelse av entreprenørens forpliktelser i kontraktsperioden og reklamasjonsperioden før kontraktsarbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått jf. NS 8406, pkt. 8 med suppleringer i kap. C2, pkt. 15.
7. Entreprenøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontrakts-arbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått, jf. NS 8406, pkt. 9 med suppleringer i kap. C2, pkt. 16.
8. Som en del av denne avtale inngår også vedlegg til avtaledokument som følger:
 - Vedlegg 1: f.eks. endringer i konkurransegrunnlag
 - Vedlegg 2: f.eks. referat fra forhandlinger
 - Vedlegg 3: xxxxxxxx
9. Manglende oppfyllelse av pkt. 6 og 7 kan medføre heving av kontrakten på grunn av vesentlig mislighold av kontraktsforpliktelse.
10. Dette avtaledokument med eventuelt vedlegg iflg. pkt. 8 er utferdiget i to eksemplarer, hvorav partene beholder hvert sitt.

For byggherre:

For entreprenør:

Sted:

Dato:

Sted:

Dato:

Signatur

Signatur

Navn i blokkbokstaver

Navn i blokkbokstaver

(Avtaledokumentet utfylles ikke ved innsendelse av tilbud)

D Beskrivelse

D1 Beskrivelse

Mengdebeskrivelsen er laget i Focus beskrivelse. Filene legges ut som .pdf og .xml-fil i konkurransegrunnlaget.

D2 Tegninger og supplerende dokumenter

D.2.1 Prosjektinformasjon – detaljert oversikt over dokumentasjonen

Prosjektinformasjonen inneholder oversikt over dokumenter som inngår i kap. D2 i konkurransegrunnlaget.

Prosjektet er modellbasert. Forskjellig informasjon finnes i fagmodellene og tegningene slik at filene komplimenterer hverandre. Ved uoverensstemmelser gjelder følgende hierarki:

- Beskrivelsen (kap. D1)
- Fagmodeller
- Tegninger

Koordinatsystem for prosjektet er:

EUREF89 NTM sone 9, Høydegrunnlag EUREF89 NN2000

D.2.2 Diverse vedlagt dokumentasjon

D.2.2.1 Grunnervervsavtaler

Grunnervervsavtaler		
Type		Inngår i konkurransegrunnlaget
Kjøpekontrakter_samlet_fil		x

D.2.2.2 Lag i grunnen

Lag i grunnen		
Type	Referanse	Inngår i konkurransegrunnlaget
Grunnboringsdata	V220 og R110 kap. 9	x

D.2.3 Objektkodeliste iht. håndbok V 770 Modellgrunnlag kap. 3

Objektkodeliste		
Type	Referanse R110	Inngår i konkurransegrunnlaget
Objektkodeliste tilpasset prosjektet	kap. 3	x

Ved avvik mellom objektkodeliste og beskrivelse, er det beskrivelsen som gjelder.

D.2.4 Modellgrunnlag iht. håndbok R110 Modellgrunnlag

D.2.4.1 Fagmodeller

Fagmodeller beskriver planlagt situasjon		
Type	Referanse R110	Inngår i konkurransegrunnlaget
Veg	kap. 15.3	x
Rekkverk og rabatt		x

D.2.4.2 SHA

SHA-plan		
Type		Inngår i konkurransegrunnlaget
SHA-plan		x

D.2.4.3 Elektro

Elektro		
Type		Inngår i konkurransegrunnlaget
NMF01-2024 (krav til lysarmaturer) utfyllt		x

D.2.4.4 Ytre miljø

Ytre miljø		
Type		Inngår i konkurransegrunnlaget
Presentasjonsmodell		x
Instruks_for_håndtering_av_fremmede_arter_Hoppestadvegen		x
Matjordplan_Hoppestadvegen		x
Miljøkartleggingsrapport_bygg_Hoppestadvegen 108_20-03-2026		x
Vedlegg_Sikkerhetsdatablad fasadeplater_Hoppestadvegen 108		x
Miljøkartleggingsrapport_bygg_Jernverksvegen 1_20-03-26		x
Miljøteknisk_grunnundersøkelse_og_tiltaksplan_Hoppestadvegen		x
Revidert_tiltaksplan_grunnforurensing_Hoppestadvegen		x

D.2.5 Resultatdata

D.2.5.1 Dokumentasjon til Nasjonal vegdatabank (NVDB) og Felles kartdatabase (FKB)

Vi skiller på prosjekterte data (L1) og «som-utført» data (L2).

L1 utarbeides som del av prosjekteringen og viser planlagt plassering/utførelse av objektene.

L1 legges ved konkurransegrunnlaget for entreprise og danner grunnlag for levering av L2. L2 leveres ved avslutning av prosjektfasen «Bygging» og dokumenterer hvordan objektene faktisk ble plassert/utført.

L2 = L1 oppdatert med eventuelle endringer fra byggefasen.

Delleveranser som skal leveres i denne kontrakten er markert med kryss i kolonne «Leveres av utførende» i tabellen nedenfor.

Delleveranse	Referanse	Leveres av oppdragsgiver	Leveres av utførende
L1 - FKB vegnettobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	☐
L1 - FKB kartobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	☐
L1 - NVDB vegobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	☐
L2 - FKB vegnettobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	x

L2 - FKB kartobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	x
L2 - NVDB vegobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	x

FKB/NVDB Objektliste viser hvilke objekttyper, med tilhørende egenskapstyper og geometri, som det potensielt skal leveres data for i prosjektet. Prosjektets Objektkodeliste (se kapittel D) viser hvilke objekter som skal leveres til NVDB/FKB i det aktuelle prosjektet.

FKB/NVDB Objektliste med tilhørende veiledning kan lastes ned her:

<http://www.vegvesen.no/fag/teknologi/Nasjonal+vegdatabank/Objektliste>.

Tidspunkt for levering av data:

Som-utført (L2):

- L2 skal leveres med som-utført dokumentasjon
- Dersom anlegget ferdigstilles etappevis skal data leveres etter hvert som de ulike delene av anlegget åpner for trafikk.
- Det skal leveres FKB-vegnettsobjekter for midlertidige veger/omkjøringer som skal trafikkeres i mer enn 6 måneder

Generelle krav til leveransene:

- Data leveres på SOSI-format (se R110 18.2.4) eller direkte via NVDB sitt Datafangst-API.
- Objekter og egenskaper legges inn iht. FKB Produktspesifikasjoner og NVDB Datakatalogen.
- Geometri
 - For prosjekterte objekter er krav til stedfestingsnøyaktighet ved leveranse til NVDB/FKB de samme som gjelder ved prosjektering av objektet.
 - For objekter med geometri som er registrert med landmåling, skanning eller andre registreringsmetoder i felt er kravet til stedfestingsnøyaktighet som beskrevet i håndbok R110 kapittel 19.6.11, 19.6.12 og 20.1.
 - Informasjon om faktisk stedfestingsnøyaktighet og målemetode skal angis i henhold til SOSI-standard.
- Gjeldende versjon av FKB/NVDB Objektliste ved leveransetidspunktet skal benyttes.

D.2.5.2 Tegninger

Tegninger		
Type	Referanse R700	Inngår i konkurransegrunnlaget
A Forside og tegningsliste	kap. 2.1	x
B Oversikt - plan og profil	kap. 2.2	x
C Primærveg - plan og profil	kap. 2.3	x
D Sekundærveg - plan og profil	kap. 2.4	x
F Normalprofiler og overbygning	kap. 2.6	x
GH Drenering og vannbehandling og VA-ledninger	kap. 2.7	x

IN Kabler og linjer og Belysning	kap. 2.9	x
J Byggetekniske detaljer	kap. 2.10	x
L Skilt- og oppmerking	kap. 2.12	x
W Grunnerverv	kap. 2.23	x
Z Risikofylte arbeider	kap. 2.26	x

E Svardokumenter

E1

Dokumentasjon fra tilbyder

Dokumentasjon som skal inngå i tilbudet (evt. også med tilhørende vedlegg).
Dokumentasjon av kvalifikasjoner, E2
Beskrivelse med utfylte priser, E3
Prisskjema: Timepriser for mannskap og maskiner, E4
Tilbudsskjema; Priser og ev. andre tildelingskriterier, E5
Datafil med priser fra kap. D1/E3
Annen dokumentasjon i tilknytning til tilbudet

E

E2 Svardokument for vurdering av leverandørens kvalifikasjoner

Innhold

1. Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling.....	4
1.1 Generell informasjon om leverandøren	4
1.2 Leverandørens struktur.....	4
1.3 Leverandører som deltar i fellesskap	4
2. Kvalifikasjonskrav,	5
2.1 Generelt.....	5
2.2 Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling	5
2.3 Leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet	5
2.4 Leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner.....	6
2.4.1 Relevant erfaring.....	6
2.4.2 Byggherrers erfaringer	8
2.4.3 Gjennomføringsevne.....	8
3. Øvrige bestemmelser	8
3.1 Dokumentasjon for fravær av avvisningsgrunner	8
3.2 Skatteattester – anskaffelsesforskriften § 7-2	8
4. Støtte fra andre virksomheter og deltakelse i fellesskap.....	9
4.1 Støtte fra andre virksomheter for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav.....	9
4.2 Fellesskap av leverandører	9
5. Særlig om nyetablerte leverandører.....	9
6. Krav til leverandørens dokumentasjon av kvalifikasjonskravene	9
6.1 Dokumentasjon av kvalifikasjonskravene	9
7. Dokumentasjon for fravær av avvisningsgrunner	10
1. Timepriser mannskap.....	17
2. Overtidstillegg.....	17
3. Timepriser maskiner	18
4. Timepriser samhandlingsfase	19

Om dette kapittelet

Dette kapittelet er et svar dokument. Det skal fylles ut av den enkelte tilbyder og leveres som en del av tilbudet. Kap. E2 inneholder skjemaer og standardformularer til bruk ved besvarelse av krav i kap. B2. Kvalifikasjonskravene og tilhørende dokumentasjonskrav, finnes i kap. B2. Nummeringen er samsvarende i kap. B2 og E2.

Merk at det alltid skal leveres skatteattest(er) som del av tilbudet, jf. pkt. 3 under.

Innsendte vedlegg/dokumenter skal navngis og nummeres tydelig i forhold til det kvalifikasjonskrav vedlegget/dokumentet hører inn under, slik dette fremkommer her i kapittel E2, jf. kap. B2, pkt. 6.1.

Som vedlegg til dette dokumentet finnes følgende standardformularer, jf. krav i kap. B2, pkt. 4:

- Vedlegg 1: Forpliktelseserklæring med solidaransvar
- Vedlegg 2: Forpliktelseserklæring
- Vedlegg 3: Erklæring for leverandørfellesskap med solidaransvar
- Vedlegg 4: Mal Attest

1. Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling

1.1 Generell informasjon om leverandøren

Nedenstående skjema må fylles ut for leverandøren. Dersom tilbudet leveres av et arbeidsfellesskap, skal skjema under pkt. 1.3 også fylles ut.

Firmanavn:	
Org.nr.:	
Postadresse:	
Besøksadresse:	
Telefonnr.:	
E-postadresse:	

1.2 Leverandørens struktur

Kryss av nedenfor for leverandørens struktur:

Enkeltstående firma:	☐	Arbeidsfellesskap:	☐	Joint Venture:	☐	Annet:	☐	Dersom annet, vennligst spesifiser:
----------------------	--------------------------	--------------------	--------------------------	----------------	--------------------------	--------	--------------------------	--

1.3 Leverandører som deltar i fellesskap

Dersom aktuelt, hvis tilbudet inngis av flere leverandører i fellesskap, skal samtlige leverandører oppgis nedenfor eller i eget skjema, se også pkt. 4.2 under. (Informasjon om støttende virksomheter for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav oppgis ikke her, men i pkt. 4.1):

Firmanavn	Org.nr	Kontaktperson	Kontaktinformasjon (telefonnr. og e-postadresse)

En redegjørelse for fellesskapet skal gis nedenfor eller i eget skjema:

Redegjørelse for fellesskapet, herunder den enkelte deltakers rolle (f.eks. organisering, arbeidsoppgaver og fagområder)

2. Kvalifikasjonskrav,

2.1 Generelt

Kvalifikasjonskravene for konkurransen er angitt i kapittel B2 punkt 2.2 til 2.4. Hvert enkelt kvalifikasjonskrav må være oppfylt for at leverandøren vil bli vurdert som kvalifisert. Leverandører som ikke tilfredsstiller kvalifikasjonskravene vil bli avvist, jf. § 9-5 (1) a)

2.2 Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling

Det er stilt krav om at leverandøren skal være et lovlig etablert foretak, jf. kapittel B2 punkt 2.2.

For norske firmaer dokumenteres kravet ved å vedlegge firmaattest fra Foretaksregistret. Utenlandske leverandører skal isteden levere tilsvarende attest bestemt ved lovgivningen i den stat leverandøren er etablert.

Ved støtte fra andre virksomheter for tilbudet og ved deltagelse i fellesskap, må dokumentasjon av dette kvalifikasjonskravet for samtlige av virksomhetene inngå i tilbudet, jf. kap. B2 pkt. 4.

2.3 Leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet

Se kvalifikasjonskrav og hvilken dokumentasjon som kreves i kapittel B2 punkt 2.3. I tillegg skal leverandør fylle ut skjemaene under..

Ved støtte fra andre virksomheter for dette kravet og ved deltagelse i fellesskap, må dokumentasjon for samtlige av virksomhetene inngå i tilbudet, jf. kap. B2 pkt. 4.

Tilbyders omsetning hvert av de tre foregående regnskapsårene:

År	Tilbyders totale omsetning

Egenkapital siste regnskapsår:

År	Egenkapital siste regnskapsår

2.4 Leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner

2.4.1 Relevant erfaring

Det skal gis en oversikt over relevante kontrakter/oppdrag som leverandøren har gjennomført eller gjennomfører i løpet av de siste fem årene regnet fra tilbudsfristen.

Se krav i kapittel B2 punkt 2.4.1. Her fremgår krav til relevant erfaring, samt antall tidligere kontrakter som minimum eller maksimalt skal oppgis. Her fremgår også hvilke opplysninger som skal gis for den enkelte kontrakt. Nedenstående eller eget skjema kan benyttes.

Ved støtte fra andre virksomheter og ved deltagelse i fellesskap, må dokumentasjon i form av utfylt skjema for hver enkelt av virksomhetene inngå i tilbudet, jf. kap. B2 pkt. 4. Ved støttende virksomhet, må det fremgå hvilke arbeidsoppgaver støttende firma skal utføre, se pkt. 4.1 under.

Relevant erfaring og byggherrers erfaringer (jf. kap. B2 pkt. 2.4.1 og 2.4.2):

Tilbyders skjema	Oppdrag 1	Oppdrag 2	Oppdrag 3	Oppdrag 4	Oppdrag 5
Leverandørens navn					
Oppdragets navn					
Sted					
Navn på oppdragsgiver og/eller byggherre					
Kontaktperson hos oppdragsgiver eller byggherre (navn, rolle under kontrakten, telefon og e-post)					
Tid for utførelse (fra-til) mmåå					
Kontraktens verdi i kr. inkl. mva for leverandøren					
Totalt antall årsverk for leverandørens kontrakt					
Herav utført årsverk av leverandøren selv					

Herav utført av underentreprenører /- leverandører (kontraktsmedhjelpere)					
Beskrivelse av oppdraget, med fokus på arbeidsoppgaver som er relevant for denne konkurransen. Angi hvilke arbeider som ble utført av leverandøren selv og hvilke arbeider som ble utført av underleverandører.					

Støttende virksomhet / tilbyder 2	Oppdrag 6	Oppdrag 7	Oppdrag 8	Oppdrag 9	Oppdrag 10
Leverandørens navn					
Oppdragets navn					
Sted					
Navn på oppdragsgiver og/eller byggherre					
Kontaktperson hos oppdragsgiver eller byggherre (navn, rolle under kontrakten, telefon og e-post)					
Tid for utførelse (fra-til) mmåå					
Kontraktens verdi i kr. inkl. mva for leverandøren					
Totalt antall årsverk for leverandørens kontrakt					
Herav utført årsverk av leverandøren selv					
Herav utført av underentreprenører /- leverandører (kontraktsmedhjelpere)					

Beskrivelse av oppdraget, med fokus på arbeidsoppgaver som er relevant for denne konkurransen. Angi hvilke arbeider som ble utført av leverandøren selv og hvilke arbeider som ble utført av underleverandører.					
---	--	--	--	--	--

2.4.2 Byggherrers erfaringer

Se krav i kapittel B2 punkt 2.4.2. Kravet dokumenteres ved utfylling av skjema ovenfor under punkt 2.4.1, samt attester fra tidligere oppdragsgivere som viser tilfredsstillende utførelse av relevante kontrakter. Se vedlagte skjema vedlegg 4 Attest.

Ved deltakelse i fellesskap, må dokumentasjon for alle virksomhetene inngå i tilbudet, jf. kap. B2 pkt. 4.2.

2.4.3 Gjennomføringsevne

Besvares hvis det er stilt krav i kapittel B2 punkt 2.4.3.

Ved støtte fra andre virksomheter for dette kravet og ved deltagelse i fellesskap, må dokumentasjon som omfatter alle virksomhetene inngå i tilbudet, jf. kap. B2 pkt. 4.

3. Øvrige bestemmelser

3.1 Dokumentasjon for fravær av avvisningsgrunner

Se kap. B2, pkt. 7.

3.2 Skatteattester – anskaffelsesforskriften § 7-2

Se kap. B2, pkt. 3.

Det skal leveres skatteattest(er) vedlagt tilbudet.

Ved støtte fra andre virksomheter for dette kravet og ved deltakelse i fellesskap, må dokumentasjon som omfatter alle virksomhetene inngå i tilbudet, jf. kap. B2 pkt. 4.

4. Støtte fra andre virksomheter og deltakelse i fellesskap

4.1 Støtte fra andre virksomheter for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav

Dersom aktuelt, se krav i kapittel B2 punkt 4.1. Ett av kravene er at det skal leveres forpliktelseserklæring, eventuelt med solidaransvarserklæring. Se standardformular i vedlegg 1 eller 2 til dette dokumentet.

Ved støtte til oppfyllelse av kravet til økonomisk og finansielle kapasitet benyttes vedlegg 1: Forpliktelseserklæring med solidaransvar.

Ved støtte til oppfyllelse av kravet til tekniske og faglige kvalifikasjoner benyttes vedlegg 2: Forpliktelseserklæring.

Leverandører som støtter seg på andre virksomheter for å oppfylle kvalifikasjonskrav må fylle ut følgende informasjon:

Firmanavn støttende virksomhet	Nasjonalitet	Adresse	Org.nr.	Kvalifikasjonskrav det gis støtte for	Kontraktsarbeider som skal utføres av den støttende virksomheten (fylles bare ut ved støtte for tekniske og faglige kvalifikasjoner)

4.2 Fellesskap av leverandører

Dersom aktuelt, se krav i kapittel B2 punkt 4.2. Skjemaer i punkt 1.3 over skal fylles ut. Det skal leveres erklæring om arbeidsfellesskap med solidaransvar. Se standardformular i vedlegg 3 til dette dokumentet, jf. kap. B2, pkt. 4.2.

5. Særlig om nyetablerte leverandører

Dersom aktuelt, se bestemmelser i kapittel B2 punkt 5.

6. Krav til leverandørens dokumentasjon av kvalifikasjonskravene

6.1 Dokumentasjon av kvalifikasjonskravene

Se kapittel B2 punkt 6.1.

Dokumentasjon som etterspørres skal leveres som en del av tilbudet innen tilbudsfristen, jf. kapittel B3 punkt 2.1.

Det er viktig for bedømmelsen at opplysningene i dokumentasjonen er korrekt og fullstendig. Uriktige, misvisende eller manglende opplysninger kan medføre avvisning, jf. § 9-5.

7. Dokumentasjon for fravær av avvisningsgrunner

Se kap. B2, pkt. 7.

Vedlegg 1 - Forpliktelseserklæring med solidaransvar

Denne erklæringen gis av:

Virksomhet:	
Org.nr.:	
Postadresse:	
Besøksadresse:	
Telefonnr.:	
E-postadresse:	

Til støtte for:

Leverandøren:	
Org.nr.:	
Postadresse:	
Besøksadresse:	
Telefonnr.:	
E-postadresse:	

[Navn på leverandøren] støtter seg på [navn på virksomhet] for å oppfylle kravet til økonomisk og finansiell kapasitet. [Navn på virksomhet] forplikter seg med dette til å stille nødvendige ressurser til rådighet for [navn på leverandøren] i det omfang det er nødvendig for oppfyllelse av leverandørens kontraktsforpliktelser ved tildeling av kontrakt om [angivelse av hvilken kontrakt].

Det bekreftes at [navn på virksomhet] stiller seg solidarisk ansvarlig med leverandøren for utførelsen av kontrakten.

Skjema skal signeres av personer som har fullmakt til å forplikte virksomhetene.

Sted, dato

Sted, dato

.....
Signatur for virksomhet

.....
Signatur for leverandøren

.....
Firma og navn i blokkbokstaver

.....
Firma og navn i blokkbokstaver

Vedlegg 2 - Forpliktelseserklæring

Denne erklæringen gis av:

Virksomhet:	
Org.nr.:	
Postadresse:	
Besøksadresse:	
Telefonnr.:	
E-postadresse:	

Til støtte for:

Leverandøren:	
Org.nr.:	
Postadresse:	
Besøksadresse:	
Telefonnr.:	
E-postadresse:	

[Navn på leverandøren] støtter seg på [navn på virksomhet] for å oppfylle kravet til leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner innenfor følgende fag: [Fag].

[Navn på virksomhet] forplikter seg med dette til å stille sin kompetanse og kapasitet til rådighet for [navn på leverandøren] i det omfang som er nødvendig for oppfyllelse av leverandørens kontraktsforpliktelser ved tildeling av kontrakt om [angivelse av hvilken kontrakt].

Skjema skal signeres av person som har fullmakt til å forplikte virksomheten.

Sted, dato

.....
Signatur for virksomhet

.....
Firma og navn i blokkbokstaver

Vedlegg 3 - Erklæring for leverandørfellesskap med solidaransvar

Vi bekrefter at nedenstående virksomheter i fellesskap innleverer tilbud i ovennevnte konkurranse, jf. anskaffelsesforskriften § 16-11:

Virksomhet 1 (kontaktpunkt i anskaffelsesprosessen):

Firmanavn:	
Org.nr.:	
Postadresse:	
Besøksadresse:	
Kontaktperson:	
Telefonnr.:	
E-postadresse:	

Virksomhet 2:

Firmanavn:	
Org.nr.:	
Postadresse:	
Besøksadresse:	
Kontaktperson:	
Telefonnr.:	
E-postadresse:	

Vi bekrefter at ovennevnte virksomheter i leverandørfellesskapet vil være solidarisk ansvarlige for utførelsen av kontraktsarbeidet.

Skjema skal signeres av personer som har fullmakt til å forplikte virksomhetene.

Sted, dato

Sted, dato

.....
Signatur for virksomhet 1

.....
Signatur for virksomhet 2

.....
Firma og navn i blokkbokstaver

.....
Firma og navn i blokkbokstaver

Vedlegg 4 – Attest

Om kontrakten:

(Tabellen under kan ev. fylles ut av entreprenøren.)

Byggherre	
Entreprenør	
Kontraktens navn	
Utført i perioden	
Kontraktens totale verdi, ekskl. mva. i mill. kr	
Kort beskrivelse av hva oppdraget gikk ut på	

Skjema for vurdering av entreprenørens gjennomføring av kontrakten:

(Fylles ut av byggherren.)

		Store/betydelige avvik fra kontrakt/ avtaler	Noe avvik fra kontrakt/ avtaler	Iht. kontrakt/ avtaler	Ikke aktuelt
1	Faglig og teknisk utførelse				
2	Overholdelse av frister				
3	Samarbeid/ kommunikasjon				
4	Oppfølging av avvik og reklamasjoner				
5	Ivaretagelse av HMS				
6	Etterlevelse av lønns- og arbeidsvilkår				

7	Etterlevelse av bestemmelser og rutiner for klima				
8	Bruk av lærlinger				
9	Eventuelt annet:				

Byggherrens eventuelle kommentarer:

For byggherren:

Navn	
Rolle/stilling	
Signatur	
Dato	

E Svardokumenter

E3 Beskrivelse med utfylte priser

Det skal leveres priset tilbud for D1 i konkurransegrunnlaget. Dette skal leveres på PDF format. Det skal også leveres elektronisk fil i format. .Xml iht. NS 3459.

Dersom det ikke er samsvar mellom levert PDF format og elektronisk fil så har PDF rang foran elektronisk fil.

E Svardokumenter

E4 Prisskjema: Timepriser for mannskap og maskiner

Timepriser for mannskap og maskiner skal være i henhold til krav i kap. C2 pkt. 27 Regningsarbeider.

I kap. C2 er angitt om og eventuelt hvordan regulering vil finne sted.

Tabellene fylles ut ved innsending av tilbud.

1. Timepriser mannskap

Spesifikasjon	Timepris Kr/time	Timer	Sum pris
Mannskap (unntak er spesifisert nedenfor)		250	
Stikningslag med komplett utstyr		50	
Sum mannskap, eksklusiv overtidstillegg: (overføres til Sum mannskap og maskiner)			

2. Overtidstillegg

Overtidstillegg i forhold til ordinær timesats for mannskap og i forhold til ordinær timesats for maskiner inklusiv fører	Tillegg Kr/time	Timer	Sum pris
a) for vanlig overtidsarbeid		100	
b) hverdager kl 21.00 – 06.00		100	
c) søn- og helligdager (hele døgnet)		100	
Sum overtidstillegg: (overføres til Sum mannskap og maskiner)			

3. Timepriser maskiner

Ønsket maskintype (byggherrens behov)	Vekt Løfte- kapasitet mv	Tilbudt maskin	Årsmodell Årstall	Timepris Kr/time	Timer	Sum pris
Maskiner inklusiv fører:						
Gravemaskin på belter	<12 t				200	
Gravemaskin på belter	12-30 t				200	
Hjulgraver	>10 t				200	
Lastebil	>7,5 t				200	
Lastebil med kran					50	
Veghøvel					50	
Hjullaster	>5t				50	
Maskiner eksklusiv fører:						

4. Timepriser samhandlingsfase

Timepriser knyttet til samhandlings- og utviklingsfasen		Timepris Kr/time	Timer	Sum pris
Prosjektleder (entreprenør)			16	
Anleggsleder			16	
Øvrige deltakere			40	
		Sum samhandlingsfase: (overføres til sum mannskap og maskiner)		

Sum mannskap og maskiner	
Sum mannskap, eksklusiv overtidstillegg	
Sum overtidstillegg	
Sum maskiner	
Sum samhandlingsfase	
Sum mannskap og maskiner Overføres til kap. E5	

E Svardokumenter

E5 Tilbudsskjema

Priser

Kapittel A	Veg	kr	
Kapittel A1	Veg-Jordbruk	kr	
Kapittel C	VA	kr	
Kapittel E	Elektro	kr	
Kapittel F	Eiendommer	kr	
		kr	
Sum i henhold til kap. E3		kr	
Sum mannskap og maskiner i henhold til kap. E4		kr	
Total tilbudssum uten merverdiavgift		kr	

Eventuelle forhold og avvik

Kryss av:	Ev. avvik
	Alternativ 1: Tilbudet inneholder ingen avvik fra konkurransegrunnlaget
	Alternativ 2: Tilbudet inneholder følgende avvik fra konkurransegrunnlaget *):

*) Ved eventuelle avvik skal leverandørene redegjøre for hvilke konsekvenser dette vil få, jf. kapittel B1 punkt 8.

Erklæringer

Tilbyder bekrefter at kostnader forbundet med alle nødvendige sikkerhetstiltak er tatt med i dette tilbudet.

Tilbyder bekrefter at det er iverksatt systematiske tiltak for å oppfylle kravene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, og aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet.

Tilbyder vedstår seg sitt tilbud til vedståelsesfristens utløp.

Signatur og firmaopplysninger

Sted og dato: _____, den _____

Signatur:
(signeres av person som har fullmakt til å forplikte tilbyder)

Navn i blokkbokstaver:

Tittel / rolle hos tilbyder:

Organisasjonsnummer: _____

Fullstendig firmanavn: _____

Fullstendig adresse: _____

Postnummer og –sted: _____

Kontaktperson, navn: _____

Kontaktperson, mobilnummer: _____

Kontaktperson, e-postadresse: _____